

Årsrapport 2017

Innholdsfortegnelse

1. Forord	5
2. Innledende om Jusshjelpa i Nord-Norge	6
2.1 Historisk bakgrunn.....	6
2.2 Formål.....	6
3. Organisasjon.....	7
3.1 Innledning.....	7
3.2 Jusshjelpas organer og medarbeidere.....	7
3.2.1 <i>Generalforsamling</i>	7
3.2.2 <i>Styret</i>	7
3.2.3 <i>Faggruppene</i>	8
3.2.4 <i>Faglig ansvarlig</i>	8
3.2.5 <i>Administrasjon</i>	8
3.2.6 <i>Administrative komiteer</i>	9
3.2.7 <i>Ad hoc-grupper</i>	9
3.2.8 <i>Medarbeiderne</i>	9
3.3 Arbeidsformene ved Jusshjelpa i Nord-Norge.....	10
3.3.1 <i>Innledning</i>	10
3.3.2 <i>Saksbehandling</i>	10
3.3.3 <i>Rettsinformasjon</i>	12
3.3.4 <i>Forskningsarbeid</i>	12
3.3.5 <i>Rettspolitisk arbeid og annet prosjektbasert arbeid</i>	12
3.4 Kompetanse.....	12
3.4.1 <i>Innledende bemerkninger</i>	12
3.4.2 <i>Grunnopplæring</i>	13
3.4.3 <i>Fagopplæring</i>	13
3.4.4 <i>Fagsamling</i>	13
3.4.5 <i>KROM-seminaret</i>	13
3.4.6 <i>Rettsikkerhetskonferansen</i>	14
3.4.7 <i>Øvrige kurs og seminarer</i>	14
3.4.8 <i>Andre aktiviteter</i>	14
4. Faglig resultat for 2017	15
4.1 Innledning.....	15
4.2 Samlet oversikt over sakstilfanget.....	15
4.3 Hvem henvender seg til Jusshjelpa i Nord-Norge?.....	16

4.3.1	<i>Fylkesoversikt</i>	16
4.3.2	<i>Kommuneoversikt</i>	18
4.3.3	<i>Kjønn, alder og sivilstand</i>	19
4.3.4	<i>Yrkesstatus, utdanning, inntekt og gjeld</i>	21
4.3.5	<i>Klientenes befatning med andre rettshjelpere</i>	24
4.3.6	<i>Hvordan klientene tok kontakt, bekjentskap til Jusshjelpa og tidligere kontakt med Jusshjelpa i Nord-Norge</i>	24
4.4	Rettsområder	27
4.4.1	<i>Hovedoversikt</i>	27
4.4.2	<i>Husleierett</i>	28
4.4.3	<i>Arbeidsrett</i>	28
4.4.4	<i>Arverett</i>	29
4.4.5	<i>Ekteskapsrett</i>	30
4.4.6	<i>Gjeldsrett</i>	31
4.4.7	<i>Barnerett</i>	32
4.4.8	<i>Trygd og pensjon</i>	32
4.4.9	<i>Samboerforhold (ugift samliv)</i>	33
4.4.10	<i>Utlendingsrett</i>	33
4.4.11	<i>Sosial- og helserett</i>	34
4.4.12	<i>Fengselsrett</i>	35
4.4.13	<i>Forvaltningsrett</i>	35
4.4.14	<i>Annet</i>	36
4.4.15	<i>Ikke-prioriterte rettsområder ved Jusshjelpa i Nord-Norge</i>	36
4.5	Oppsøkende virksomhet	38
4.5.1	<i>Innledning</i>	38
4.5.2	<i>Oversikt over eksterne saksinntaksturer i Nord-Norge</i>	39
5.	Prosjektarbeid, forskning og utdanning	40
5.1	<i>Innledning</i>	40
5.2	<i>Gruppelederprosjekter</i>	40
5.3	<i>Rettsinformasjon</i>	40
5.3.1	<i>Innledning</i>	40
5.3.2	<i>Foredrag for innvandrere i samarbeid med Tromsprodukt</i>	41
5.3.3	<i>Økonomikurs i samarbeid med Kriminalomsorgen</i>	41
5.4	<i>Rettspolitisk arbeid</i>	42
5.4.1	<i>Innledning</i>	42
5.4.2	<i>Artikkel om demens</i>	42

5.4.3	<i>Markering av kjærlighetsuka i forbindelse med valentinsdagen</i>	42
5.4.4	<i>Markering av kvinnedagen</i>	42
5.4.5	<i>Artikkel om UDIs bruk av praksisnotater</i>	42
5.4.6	<i>Husleiemarkedet i Tromsø</i>	43
5.4.7	<i>Tromsø Arctic Pride</i>	43
5.4.8	<i>Engasjement i forbindelse med Regjeringens forslag om kutt i støtte til spesielle rettshjelptiltak</i>	43
5.5	<i>Utdanning</i>	43
5.5.1	<i>Relevant arbeidserfaring</i>	43
5.5.2	<i>Spesialfaget Rettshjelp I</i>	44
5.6	<i>Forskning</i>	44
6.	<i>Drift og økonomi</i>	45
6.1	<i>Innledning</i>	45
6.2	<i>Drift</i>	45
6.2.1	<i>Driftsrute</i>	45
6.2.2	<i>Administrative komiteer</i>	45
6.3	<i>Økonomi</i>	47
6.3.1	<i>Innledende om økonomi</i>	47
6.3.2	<i>Regnskap 2017</i>	48
6.3.3	<i>Merknader til postene</i>	49
6.3.4	<i>Oppsummerende om regnskapet fra 2017</i>	51
6.3.5	<i>Overordnet om den økonomiske situasjonen ved årsskiftet 2017/2018</i>	52
6.4	<i>Arbeidstimer ved Jusshjelpa i Nord-Norge i 2017</i>	53
6.4.1	<i>Merknader til timetallet</i>	53
6.4.2	<i>Historisk oversikt siden 2010</i>	54
7.	<i>Medarbeidere og engasjerte ved Jusshjelpa i Nord-Norge i 2017</i>	55
7.1	<i>Innledning</i>	55
7.2	<i>Daglig leder</i>	55
7.3	<i>Kontormedarbeider</i>	55
7.4	<i>Faglig ansvarlig</i>	55
7.5	<i>Eksterne styremedlemmer</i>	55
7.6	<i>Studentmedarbeidere</i>	55

1. Forord

Jusshjelpa i Nord-Norge sin mulighet til å gi og videreutvikle rettshjelp til våre målgrupper avhenger i stor grad av bidragene vi får fra våre støttespillere. Vi vil derfor først og fremst benytte anledningen til å takke for støtten vi mottar fra forskjellige bidragsytere, økonomisk så vel som faglig. Vi håper at det arbeidet som nedlegges ved vårt kontor innfrir de forventningene som stilles til oss på bakgrunn av den støtten vi mottar.

Jusshjelpa skal være her for de i samfunnet som trenger oss mest. Ofte er dette mennesker som opplever at rettshjelp er utilgjengelig, fordi de hverken har krav på fri rettshjelp, eller mulighet til å ta seg råd til advokat. De fleste av våre klienter faller inn i nettopp denne gruppen, ved at de har inntekt over kr 246 000 brutto. Vi ser at selv om vår målgruppe har inntekt over denne grensen, er det de færreste som er tilstrekkelig bemidlet til å benytte seg av det ordinære rettshjelptilbudet.

Blant de som trenger rettshjelp er det flere som opplever at mulighetene for rettshjelp er utilgjengelig. Eksempelvis er dette innsatte i fengsel og innvandrere. Som et ledd i å nå disse gruppene har Jusshjelpa blant annet utviklet og videreført samarbeid med Kriminalomsorgen og Tromsprodukt. Gjennom samarbeidet med Kriminalomsorgen holder vi gjeldskurs for innsatte og tidligere innsatte med gjeldsproblemer, for å sette kursdeltakerne i stand til å ivareta sin egen økonomiske situasjon. I 2017 ble dette kurset avholdt både i Tromsø og i Kirkenes. Sammen med Tromsprodukt har vi avholdt foredrag om norsk rett for nye tromsø-borgere, i et integreringsprogram som Tromsprodukt arrangerer i samarbeid med voksenopplæringa i Tromsø kommune.

Rapporten her skal gi et overordnet innblikk i Jusshjelpa i Nord-Norges virksomhet i 2017. Den er ment både for eksternt og internt bruk. Vi benytter rapporten i søknader om støtte og distribuerer den ellers til enkeltpersoner, organisasjoner, offentlige organer og andre som har interesse av å lese om tiltaket. Mye av hensikten med rapporten er å vise resultater fra 2017. Statistiske fremstillinger viser hvilke typer saker vi jobber mest med, og hvem klientgruppen vår er. Rapporten bygges i hovedsak opp på samme måte hvert år, for å enkelt kunne leses i sammenheng med rapporter fra tidligere år. Det er tatt inn data fra tidligere årsrapporter der det er naturlig for å synliggjøre utvikling fra år til år. Vi ønsker interesserte velkommen til å ta kontakt med oss direkte for å få vite mer om Jusshjelpa i Nord-Norge, da denne rapporten umulig kan gi en fullstendig gjengivelse av virksomheten.

Når forordet nå nærmer seg slutten, finner jeg det vanskelig å ikke uttrykke takknemlighet for min tid som daglig leder i Jusshjelpa i Nord-Norge. Det har vært en glede å komme hjem til Jusshjelpa nøyaktig to år etter at jeg gikk ut dørene etter mitt tredje og siste semester som studentmedarbeider. Arbeidet i administrasjonen har vært svært givende, og det har vært spennende å betrakte Jusshjelpas virksomhet fra et nytt perspektiv. Det blir vemodig å gi stafettpinnen tilbake til Eirin Wilhelmsen når mitt vikariat er ute, og hun gjør comeback etter sin tid i permisjon.

Til slutt må oppmerksomhet rettes mot våre engasjerte og dyktige medarbeidere. Ved siden av studiet legger de ned en formidabel innsats for å ivareta rettssikkerheten til enkeltpersoner og våre klientgrupper. Arbeidet baseres i stor grad på frivillig og ulønnet arbeid, og gjør prosjektet Jusshjelpa i Nord-Norge mulig og helt unikt.

Tromsø, februar 2018

Kim-Runar Dalberg Olsen
Daglig leder

2. Innledende om Jusshjelpa i Nord-Norge

2.1 Historisk bakgrunn

Jusshjelpa i Nord-Norge ble stiftet høsten 1986, på et seminar i Skibotn. Seminaret kom til på initiativ fra tjue jusstudenter ved Universitetet i Tromsø. Daværende daglig leder og faglig ansvarlig for Jussbuss i Oslo var begge tilstede til støtte og inspirasjon. Etter en prosjekteringsfase på halvannet år fikk tiltaket tillatelse til å starte drifta i januar 1988, i medhold av domstolloven § 218, annet ledd nummer 3.

I 2017 kunne Jusshjelpa i Nord-Norge se tilbake på 29 års drift. I løpet av disse årene med rettshjelpsvirksomhet har Jusshjelpa blitt en veletablert organisasjon og en betydelig bidragsyter til rettshjelpstilbudet i landsdelen.

2.2 Formål

Jusshjelpa i Nord-Norges overordnede formål fremkommer av vedtektenes § 1 som lyder:

«Målsetningen til Jusshjelpa i Nord-Norge er å bedre rettshjelpstilbudet i Nord-Norge.

Jusshjelpa skal ha en sosial profil og gi gratis rettshjelp til dem som har størst behov for det.

Foreningens virksomhet fordeles mellom saksbehandling, forskning, utdanning og prosjektbasert arbeid som har til hensikt å bedre rettsikkerheten for våre målgrupper.»

Vi etterlever vårt formål først og fremst igjennom saksbehandling, hvor vi prioriterer å gi bistand til klienter som har et velferdsmessig behov, i saker hvor klienten ikke har mulighet til å få hjelp andre steder. Det kan eksempelvis være på grunn av klientens økonomiske situasjon, eller fordi den juridiske problemstillingen faller utenfor den offentlige rettshjelpsordningen.

Vi vektlegger at det ut ifra et velferdsmessig perspektiv er viktig for klienten å få bistand i saken. Eksempler på saker som ofte er velferdsmessig viktige er de som angår arbeid, bolig, familie, vilkår for soning, gjeldsproblematikk, sosiale ytelser og trygdeytelser. Jusshjelpas prioriterte rettsområder gjenspeiler blant annet disse områdene.

Over tid har Jusshjelpas formål gjennomgått revisjon. Bakgrunnen for dagens formulering av, hvor formuleringen «rettspolitikk» er erstattet med «prosjektbasert arbeid som har til hensikt å bedre rettsikkerheten for våre målgrupper», var et ønske om å løfte frem og anerkjenne en stor del av arbeidet vi gjør som hverken er saksbehandling eller direkte rettspolitisk arbeid.

Dette er i hovedsak ulike varianter av rettsinformativt arbeid, men også andre typer prosjektarbeid. Vi skal fortsatt kunne jobbe rettspolitisk, men annet prosjektbasert arbeid med like stor nytteverdi for klientene er nå sidestilt.

Felles for rettspolitisk arbeid og annet prosjektbasert arbeid er at vi ønsker å bedre rettsstillingen for våre målgrupper under ett og på et mer generelt plan, i tråd med Jusshjelpas overordnede formål.

Utover de prioriterte klientgruppene og saksområdene, vil vi alltid forsøke å gi råd til de som tar kontakt med oss. Forutsetningen er at vi har kapasitet og nødvendig kompetanse. I saker som faller utenfor våre kjerneområder blir hjelpen imidlertid ofte begrenset til svar på enkle spørsmål eller henvisninger til andre instanser som kan bidra til hjelp i den aktuelle saken. Dette medfører noe administrasjon for oss, men medfører ofte stor verdi for den som tar kontakt.

Jusshjelpa har også en funksjon som utdanningsinstitusjon. Gjennom arbeidet ved tiltaket får studentmedarbeiderne et unikt perspektiv på praktisk juridisk arbeid. Klientenes behov står i fokus.

Inntjening og bedriftsøkonomiske hensyn er derfor noe studentene slipper å tenke på. Arbeidet ved Jusshjelpa i Nord-Norge gir studentene faglig utbytte og verdifulle erfaringer, som de tar med seg videre som fremtidens jurister.

3. Organisasjon

3.1 Innledning

Jusshjelpas organisasjonsstruktur bygger grovt skissert på et system med generalforsamling, styre, daglig leder og tre faggrupper. Medarbeiderne har stor innflytelse på driften av Jusshjelpa, ettersom samtlige medarbeidere har stemmerett på generalforsamlingen og medarbeiderrepresentantene utgjør flertallet i styret.

Faggruppene står for kjernevirksomheten ved Jusshjelpa i Nord-Norge. Det faglige ansvaret ivaretas av de som er utnevnt som faglig ansvarlige fra Det juridiske fakultet. Daglig leder og kontormedarbeider utgjør administrasjonen, i tillegg til at medarbeiderne bidrar gjennom arbeid i administrative komiteer og ad hoc-grupper der det er ønskelig og nødvendig.

3.2 Jusshjelpas organer og medarbeidere

3.2.1 Generalforsamling

Generalforsamlingen er Jusshjelpas øverste organ og har organisasjonens endelige beslutningsmyndighet. Den legger hovedføringer for driften av Jusshjelpa. Det avholdes generalforsamling to ganger årlig, normalt mot slutten av hvert semester. Alle ansatte samt styremedlemmene har stemmerett og alle stemmeberettigede har møteplikt på generalforsamlingen.

Det til enhver tid sittende styret velges av generalforsamlingen og gis fullmakt som øverste administrative ledelse frem til neste generalforsamling.

3.2.2 Styret

Styret er den øverste administrative ledelsen av Jusshjelpa mellom generalforsamlingene. Styrets oppgave er å planlegge og styre arbeidet ved Jusshjelpa, primært på et strategisk og overordnet plan, men der det er nødvendig også i konkrete saker.

Styret har fem medlemmer, bestående av tre medarbeidere fra Jusshjelpa i Nord-Norge, én representant fra Det juridiske fakultet ved UiT Norges arktiske universitet og én ekstern representant. Det velges én vararepresentant for fakultetsrepresentanten og én for de øvrige styremedlemmene. Styret konstituerer seg selv.

Styremøter avholdes ved behov, normalt én gang per måned i ordinær driftsperiode.

Styret har instruksjonsrett overfor daglig leder. Daglig leder har møteplikt og talerett, men ikke stemmerett på styremøtene.

Vararepresentantene har møterett og talerett, men ikke stemmerett med mindre de møter i en av de faste representantenes sted. Alle medarbeiderne ved Jusshjelpa har forslagsrett for styret.

Styret våren 2017

Aleksander Olén Knygh, styreleder

Ida Susanne Røstgård, nestleder

Cathrine Dokken-Schjøtt, styremedlem

Rebecca Molyneux, varamedlem

Advokat Stefan Amlie, styremedlem (ekstern representant)

Rådgiver Ole Martin Loe, styremedlem (representant fra Det juridiske fakultet)

Styret høsten 2017

Cathrine Dokken-Schjøtt, styreleder

Ane Kolstad Stemre, nestleder

Severin Slottemo Lyngstad, styremedlem

Benedikte Almendingen Svensson, varamedlem

Advokat Stefan Amlie, styremedlem (ekstern representant)

Rådgiver Ole Martin Loe, styremedlem (representant fra Det juridiske fakultet)

3.2.3 Faggruppene

Medarbeiderne ved Jusshjelpa i Nord-Norge er fordelt i tre spesialiserte faggrupper, som følger:

Gruppe 1: Fengselsrett, sosialrett, husleierett og gjeldsrett

Gruppe 2: Trygderett, arbeidsrett og barnerett

Gruppe 3: Ekteskapsrett, ugift samliv, arverett og utlendingsrett

Alle gruppene arbeider i tillegg med ulike saker innen pengekrav.

Hver faggruppe består til enhver tid av sju til åtte medarbeidere med forskjellig fartstid ved kontoret. Den enkelte saksbehandler har ansvaret for utredningen av sine saker, men faggruppene har et kollektivt ansvar for at den jobben som gjøres i hver enkelt sak er faglig forsvarlig. Gruppene møtes minst en gang i uken, der gruppa i fellesskap følger opp sakene og tar avgjørelser.

Kontinuiteten blant medarbeiderne og samarbeidet dem imellom sikrer høy kompetanse på de rettsområdene vi prioriterer å arbeide med. Erfaringsgrunnlaget medarbeiderne har opparbeidet seg videreføres effektivt til nye medarbeidere. På den måten har vi en sikker drift på tross av at de mest erfarne kun har bortimot halvannet år i stillingen.

3.2.4 Faglig ansvarlig

Forankringen og den faglige tilknytningen til Det juridiske fakultet ved UiT Norges arktiske universitet er et vilkår for at vi skal få drive med rettshjelpsvirksomhet i henhold til domstolloven § 218, annet ledd, nummer 3. Den faglige tilknytningen blir i det daglige ivaretatt ved at to vitenskapelig ansatte ved fakultetet har et særskilt, faglig ansvar for virksomheten ved Jusshjelpa i Nord-Norge. Den ene har faglig ansvar for to faggrupper og den andre har faglig ansvar for én faggruppe. De faglig ansvarlige deltar rutinemessig på enkelte gruppemøter og bistår ellers med veiledning i enkeltsaker der dette er naturlig og nødvendig.

3.2.5 Administrasjon

Den administrative drifta forestås av daglig leder, assistert av kontormedarbeider. Daglig leders arbeidsområde er strategisk og økonomisk planlegging, administrasjon og koordinering av drift og aktiviteter ved tiltaket. Daglig leder har i tillegg personalansvar for samtlige ansatte, og representerer

Jusshjelpa utad der det er naturlig. Daglig leder skal sørge for at styrets vedtak følges opp, og har ansvar for å holde styret løpende orientert om sitt arbeid.

Kontomedarbeider bistår daglig leder med administrative gjøremål. Herunder saksinntak, statistikkarbeid, betjening av sentralbordet og forefallende kontorarbeid. Kontomedarbeideren er uunnværlig for å kunne opprettholde et akseptabelt servicenivå både overfor våre klienter og medarbeidere.

3.2.6 Administrative komiteer

Hvert semester blir det nedsatt administrative komiteer bestående av studentmedarbeiderne. Normalt består en komité av tre medlemmer, hvor hver av faggruppene er representert. Komiteene bistår administrasjonen og sikrer at medarbeiderne får innflytelse også i den daglige drifta av tiltaket.

Mer om administrative komiteer i 2017 finnes under punkt 6.2 i rapporten.

3.2.7 Ad hoc-grupper

Utover de faste organene som er nevnt, opprettes det ved behov forskjellige ad hoc-grupper med oppgaver av faglig eller administrativ art.

I 2017 har en slik gruppe utmerket seg. I løpet av høsten ble jubileumskomiteen etablert, som skal arrangere Jusshjelpa i Nord-Norge sitt 30-årsjubileum i oktober 2018. Andre eksempler fra tidligere år kan være arbeidsgrupper i forbindelse med andre arrangementer, revisjon av vedtektene, faglige prosjektgrupper og lignende.

3.2.8 Medarbeiderne

Medarbeiderne er i hovedsak viderekommende jusstudenter som minimum kvalifiserer for tredje avdeling ved Det juridiske fakultet, UiT Norges arktiske universitet. Unntakene er daglig leder og kontomedarbeider. Daglig leder har master i rettsvitenskap og er utdannet jurist ved Det juridiske fakultet, UiT Norges arktiske universitet. Kontomedarbeideren har lang erfaring som advokatsekretær. Både daglig leder og kontomedarbeider er fast ansatt i 100 % stilling.

Nye medarbeidere ansettes hvert semester, samtidig som noen avslutter sine engasjement. Ansettelsene gjøres på bakgrunn av dokumenterte søknader og intervjuer. Personlig egnethet for jobben tillegges stor vekt.

Studentmedarbeiderne ansettes for en tidsbestemt periode, normalt tre semestre. Forpliktende stillingsprosenten utgjør 56 % og lønnen 40 % de første to semestrene. Disse to semestrene arbeider medarbeiderne hovedsakelig med konkret saksbehandling innenfor fagområdene i gruppa de tilhører. Det siste semesteret går både stillingsprosent og lønn ned til 20 %. Medarbeiderne er da gruppeledere og arbeider med kvalitetssikring, overføring eller avslutning av saker, opplæring av nye medarbeidere og prosjektarbeid. Gruppelederne utgjør det faglige tyngdepunktet ved Jusshjelpa i Nord-Norge.

Utover den lønnede stillingsprosenten nedlegger medarbeiderne mye ulønnet arbeid, tidvis det dobbelte av det de får betalt for.

Våren 2017 var det 22 studentmedarbeidere ved kontoret. På høsten var det 24 studentmedarbeidere. I tillegg til dette utgjør som nevnt administrasjonen 2 ansatte.

3.3 Arbeidsformene ved Jusshjelpa i Nord-Norge

3.3.1 Innledning

Som allerede nevnt i årbokas punkt 2.2, har Jusshjelpa i Nord-Norge et vedtektsfestet formål om å bedre rettshjelpstilbudet i Nord-Norge. Formålet ivaretas gjennom forskjellige arbeidsformer som konkret saksbehandling, rettsinformasjon, forsknings- og utredningsarbeid, rettspolitisk arbeid og annet prosjektbasert arbeid.

Vi vil i det følgende gjøre kort rede for generelle trekk ved de forskjellige arbeidsformene. I rapportens del 4, «Faglig resultat for 2017», fremkommer omfanget av saksbehandlingen. Årets aktiviteter innenfor øvrige arbeidsformer er nærmere omtalt i del 5 «Prosjektarbeid, forskning og utdanning i 2017».

3.3.2 Saksbehandling

Saksbehandlingen er kjernevirksomheten vår. Gjennom saksbehandlingen kan vi yte direkte hjelp til de som tar kontakt med oss for juridisk bistand. I korte trekk innebærer den konkret juridisk rådgivning og representasjon i enkeltsaker.

Saksbehandlerne inngår i en vaktturnus hvor faggruppene rullerer internt på ansvaret for de nye henvendelsene som kommer inn. Hver saksbehandler har normalt vakt én dag per uke, og rekker på den måten å sette seg godt inn i sakene sine og ha god fremdrift, før nye kommer inn.

Det primære arbeidsverktøyet for vår saksbehandling er Advisor. Programmet brukes i tillegg som et ledd i kvalitetssikringen av arbeidet vårt.

Kvalitetssikringsrutiner

Ettersom alle saksbehandlerne er studenter, må vi stille strenge krav til kvalitetssikring av saksbehandlingen internt, slik at den skal være forsvarlig.

Av sentral betydning er gruppebehandlingen av hver enkelt sak. Hver enkelt henvendelse tildeles en bestemt saksbehandler. Vedkommende har ansvaret for å utrede sakens faktiske og juridiske sider, herunder definere problemstilling og klientens ønske om hjelp. Saksbehandleren utarbeider etter dette et løsningsforslag og eventuelt forslag til videre strategi i saken, som legges frem for faggruppa. Faggruppen etterprøver alle resonnementer, vurderinger, hjemler, valg av strategi med videre. Flertallet i faggruppa må gi sin godkjenning før saksbehandleren kan gi klienten svar på sin juridiske problemstilling. I spesielt vanskelige saker konsulteres faglig ansvarlig eller andre fagpersoner ved Det juridiske fakultet underveis i saksbehandlingen.

I løpet av hvert gruppemøte skrives det referat over progresjonen i den enkelte saken, herunder hvilke beslutninger som gjøres av faggruppen. På den måten holder gruppen løpende oversikt og kontroll over alle sine saker. Det er også faggruppen som i fellesskap avgjør om en sak i det hele tatt skal tas inn til behandling, eller om den skal henvises til en annen instans, eventuelt avvises. Ved disse vurderingene er vårt sosiale formål sentralt og intern instruks for inntak av saker følges.

Hjelp til selvhjelp eller partsrepresentasjon

Prinsippet om hjelp til selvhjelp følges så langt det er godt nok til å tjene klientene våre. Mange av henvendelsene vi får er av relativt enkel karakter. Det kan være klienter som kun ønsker informasjon om gjeldende rett i sin sak, eller fremgangsmåten på et spesielt rettsområde, for selv å kunne ivareta sine juridiske rettigheter. Etter en viss grad av veiledning fra oss, kan mange av våre klienter håndtere sakene videre selv. Vi driver derfor i nokså stor grad med rettsopplysende arbeid gjennom enkel skriftlig eller muntlig veiledning til klienter.

Vi har et stort utvalg av brosjyrer og annet standardmateriell tilgjengelig. Dette sendes gratis ut til klienter, enten på forespørsel eller dersom vi ser at det kan gi svar på klientens spørsmål. Ved utsendelse av informasjonsmateriell tilbys klienten alltid å ta kontakt med oss igjen, hvis han eller hun ikke opplever å finne tilstrekkelig veiledning i det tilsendte materialet.

Ved at klienten selv setter seg inn i saken og gjør en innsats, får han eller hun et større «eierforhold» til saken. Dette blir ikke like fremtredende dersom vi skal gjøre hele jobben for klienten. At klienten selv er engasjert og motivert for å komme til en løsning, er ofte av avgjørende betydning for at en sak skal føre frem og gi et varig godt resultat. Klienten settes gjennom dette også bedre i stand til å ivareta egne interesser også i fremtiden.

Denne måten å arbeide på frigjør dessuten tid for saksbehandlerne ved Jusshjelpa i Nord-Norge til å hjelpe flere, i tillegg til å kunne gjøre en mer omfattende innsats i de sakene der vår bistand i større grad er nødvendig.

I noen saker trer vi i større eller mindre grad også inn som partsrepresentant for klienten. Eksempelvis der det dreier seg om store og sammensatte sakskomplekser, uklar juss, sterke motparter eller andre liknende årsaker til at klienten selv ikke ønsker eller evner å håndtere saken. All korrespondanse i saken går da gjennom vårt kontor og alt vi foretar oss utad blir forhåndsklarert med klienten. Her forsøker vi også i størst mulig grad å involvere klienten i saksarbeidet der det er naturlig.

Partsrepresentasjon kan være en omfattende og ressurskrevende jobb. I vurderingen av om vi skal ta steget inn som partsrepresentant, tar vi blant annet hensyn til hvilket rettsområde saken gjelder, sakens betydning for klienten, klientens egne forutsetninger, klientens ressurser og om vi har tilstrekkelig kapasitet. Enkelte forespørsler om representasjon må derfor avvises.

Jusshjelpa i Nord-Norge har i utgangspunktet kun kompetanse til å representere klienter til og med behandling i forlikrådet. Der saken utvikler seg slik at den må behandles i høyere rettsinstanser, blir klienten derfor normalt henvist videre til advokat. I saker som skal føres etter reglene om småkravprosess, samt i konkursbegjæringer, har vi imidlertid visse muligheter til å bistå utover forlikrådet.

Henvisnings- og avvisningssaker

Noen av henvendelsene vi mottar ser vi oss nødt til å henvise videre på bakgrunn av at saken ikke faller innenfor våre fagområder, eller fordi vi ser at klienten har ressurser til å sikre seg bistand fra det ordinære rettshjelptilbudet gjennom advokat eller andre. Vi henviser også henvendelser videre dersom klienten tar kontakt først etter at saken er klar for hovedforhandling i tingretten.

En del henvendelser henvises også direkte til andre instanser, eksempelvis når klienten kan oppnå tilsvarende eller bedre veiledning fra forvaltningsorganer, klienten fyller vilkårene for fri rettshjelp eller har tilgang på rettshjelp gjennom forsikringsordninger, fagforeningsmedlemskap eller lignende. Vi anser at også henvisninger ofte har ofte stor verdi i seg selv, ettersom mange som tar kontakt med oss i første omgang kan være godt tjent bare med hjelp til å finne riktig instans.

Henvisning og avvisning skal i utgangspunktet besluttes av faggruppen. Det er imidlertid praksis at klienter kan henvises direkte under klientsamtalen dersom det utvilsomt dreier seg om en helt typisk henvisnings- eller avvisningssak. Dette være seg dersom henvendelsen gjelder et fagområde som Jusshjelpa ikke har kompetanse til å behandle, eksempelvis skatterett eller strafferett. Saksbehandleren som henviser eller avviser skal imidlertid orientere faggruppen om avgjørelsen, og beslutningen kan da overprøves av gruppen på ordinært vis.

3.3.3 Rettsinformasjon

Generell rettsinformasjon er en betydelig andel av arbeidet som gjøres ved Jusshjelpa i Nord-Norge. Det gjøres til dels som ledd i den daglige virksomheten og delvis som prosjektbasert arbeid. Ofte er det gruppelederne som tar styringen i slike prosjekter, men i økende grad gjøres det også av faggruppene ved siden av saksbehandlingen. Slike prosjekter kan være produksjon av artikler, utforming av brosjyrer og informasjonsmøter eller foredrag på steder der vi treffer målgruppen. Den løpende saksbehandlingen gir oss solid innsikt i «hvor skoen trykker» innenfor de enkelte fagområdene. Det kan vi utnytte til målgruppens fordel, når vi utformer rettsinformasjonen.

3.3.4 Forskningsarbeid

Forsknings- og utredningsarbeidet ved Jusshjelpa i Nord-Norge innebærer i hovedsak systematisering og synliggjøring av juridiske og sosiale problemstillinger som går igjen hos våre klientgrupper. Ved den innsikten vi får gjennom saksbehandlingen, er vi i mange tilfeller i stand til å påvise sammenhenger mellom gjentakende problemstillinger og svakheter i den gjeldende rett.

Eksempler på utrednings- og forskningsprosjekter kan være spørreundersøkelser av ulik art. Vi samler også betydelige mengder statistiske data fra våre klienter, som kan analyseres med tanke på hvilke juridiske problemstillinger som går igjen innen aldersgruppe, kjønn, yrkesstatus, utdanningsnivå, forhold rundt inntekt og gjeldsbyrde, geografisk tilhørighet med videre.

Til sist har studentene som jobber ved tiltaket mulighet til å skrive masteravhandling i ansettelsestiden eller i forlengelse av sine engasjement. Flere av studentene opplever å få øynene opp for aktuelle masteremner i løpet av ansettelsestiden. Da er det gjerne tidsaktuelle problemstillinger som studenten kan omtale på bakgrunn av reelle eksempler. Det gir et godt utgangspunkt for en spennende avhandling. I tillegg er det i høyeste grad i Jusshjelpas interesse at våre medarbeidere skriver avhandlinger relatert til tiltakets drift. Masteravhandling godtas som gruppelederprosjekt, mot at Jusshjelpa i Nord-Norge kan publisere den i sine kanaler.

3.3.5 Rettspolitisk arbeid og annet prosjektbasert arbeid

På noen områder ser vi at praksisen av gjeldende rett virker mot sin hensikt, eller at den gjentatte ganger genererer nye problemer for gruppen den berører. Det er da naturlig at vi benytter kunnskapen vi tilegner oss gjennom saksbehandlingen, til å forsøke å få til en endring av gjeldende rett eller praksisen av denne.

I rettspolitisk og prosjektbasert arbeid jobber vi på et mer generelt plan, med hensikt om hjelpe langt flere enn det er mulig å gjøre gjennom konkret saksbehandling i enkeltsaker. Slikt arbeid har tradisjonelt vært ansett for å være like viktig som ordinær saksbehandling, selv om arbeidet målt i arbeidstimer likevel alltid har vært av betydelig mindre omfang.

Det rettspolitiske og prosjektbaserte arbeidet varierer i omfang. Det kan være ulike varianter av forebyggende rettshjelpsarbeid, rettsinformasjon eller høringsuttalelser. Et prosjekt med målsetning å få gjennomført en lovendring, vil normalt være en omfattende og langvarig prosess. På den andre siden av skalaen nevnes enkeltstående høringsuttalelser, artikler, lobbyvirksomhet og lignende.

3.4 Kompetanse

3.4.1 Innledende bemerkninger

Jusshjelpa i Nord-Norge legger stor vekt på at medarbeiderne ved tiltredelse og gjennom hele ansettelsesforholdet får grundig opplæring og oppfølging. Arbeidet med juridiske problemstillinger krever ofte kunnskap utover det saksbehandlerne tilegner seg gjennom studiet. Våre saksbehandlere

må kjenne til lov om fri rettshjelp, utlendingsrett, gjeldsrett, fengselsrett med videre. Dette er rettsområder det i liten eller ingen grad undervises om på studiet, og som de må sette seg inn i ved tiltredelse i stillingen. Aktivt rettshjelpsarbeid forutsetter dessuten gode saksbehandlingsrutiner, samt at saksbehandlerne evner å møte og behandle klienter på en respektfull og hensiktsmessig måte.

Hva angår kompetanse viser vi også til avsnittet om spesialfaget *Retts hjelp I* under punkt 5.5.

3.4.2 Grunnopplæring

Grunnopplæringen ved tiltredelse er obligatorisk og en nødvendig forutsetning for å kunne jobbe ved Jusshjelpa i Nord-Norge. Den foregår de første dagene etter tiltredelse og gis av daglig leder, kontormedarbeider og viderekomne medarbeidere. Opplæringen omhandler i hovedsak følgende temaer:

- Jusshjelpas historie, sosiale profil og ideologiske bakgrunn
- Jusshjelpa i Nord-Norge som organisasjon
- Grunnprinsipper for saksbehandling, herunder klientkontakt, etiske regler, taushetsplikt m.m.
- Generelle kontor- og saksbehandlingsrutiner
- Arbeidsmetoder i faggruppene
- Håndtering av saksbehandlingsprogrammet Advisor
- Alternativ konfliktløsning
- Innføring i mulighetene som ligger i prosjektbasert arbeid og rettspolitisk tankegang

I tillegg til dette, skjer det i stor grad en kompetanseoverføring innad i faggruppene, ved at tidligere medarbeiderne deler erfaringer, så vel faglige som praktiske og rutinemessige.

3.4.3 Fagopplæring

Alle nyansatte må gjennom et faglig opplæringsprogram, hvor det gis foredrag og til dels praktiske oppgaver knyttet til de fagområdene som er sentrale i vår virksomhet. Opplæringen foregår i en periode på fire-fem uker etter tiltredelse, og hver forelesning har et omfang på én-fire timer.

Noe av fagopplæringen forestås av nåværende eller tidligere medarbeidere. Innenfor visse rettsområder benytter vi eksternt kompetanse. I 2017 hadde vi opplæring av eksterne i forvaltningsrett, fri rettshjelp, arbeidsrett, etikk og klientbehandling, barnerecht, skifterett, sosialrett, pengekrav, trygderett og gjeldsordning. Vi har eksterne forelesere som tidligere ansatte på Jusshjelpa, namsmannen, advokater, forvaltningsjurister og vitenskapelig ansatte ved Det Juridisk fakultet, og er privilegerte i den forstand at alle foreleserne stiller opp gratis.

3.4.4 Fagsamling

Både i starten av vårsemesteret og høstsemesteret 2017 hadde Jusshjelpa sitt sedvanlige semester-kick-off i forbindelse med oppstarten til de nyansatte. På fagsamlingene hadde vi opplæring for nyansatte, planlegging av semesteret, workshops og teambuilding. Fagsamlingen ble i januar avholdt på Skibotn Feltstasjon, hvor Jusshjelpa også ble stiftet i 1986. Fagsamlingen i august ble lagt til Straumshella på Kvaløya.

3.4.5 KROM-seminaret

Jusshjelpa i Nord-Norge deltok med to representanter på KROM-seminaret i 2017. Seminaret arrangeres av Kriminalomsorgen, og har som mål å belyse aktuelle problemstillinger for innsatte i norske fengsler. Seminaret bidrar til at vi kan holde oss oppdaterte på aktuelle problemstillinger innenfor innsattes sfære, og knytte viktige kontakter med andre tilbydere av rettshjelp til innsatte.

3.4.6 Rettssikkerhetskonferansen

Rettssikkerhetskonferansen 2017 ble avholdt for tiende gang den 17. oktober i Gamle Logen i Oslo. Fra Jusshjelpa deltok det 3 medarbeidere. Tittelen for årets arrangement var «Frihetens rammer – frihetens pris». For deltakerne er konferansen nyttig både når det kommer til kompetanseheving og samt nettverksbygging.

3.4.7 Øvrige kurs og seminarer

Fellesseminaret

Fellesseminaret er et årlig fagseminar som alle de fem etablerte studentrettshjelpiltakene i Norge deltar på. Formålet med seminaret er kompetanseheving innen utvalgte tema, erfaringsutveksling og det å knytte kontakter for samarbeid på tvers mellom tiltakene. Seminaret bidrar til en bevisstgjøring rundt det arbeidet vi til daglig utfører, samtidig som det også har en sosial side. På den måten er det også en påskjønnelse til medarbeiderne som bruker betydelig med tid og ressurser på det viktige arbeidet med vi gjennomfører.

Dessverre lot det seg ikke gjøre for arrangøren av fellesseminaret å avvikle fellesseminaret høsten 2017. Seminaret ble flyttet til 22-24. januar 2018, og ble avholdt på Sørmarka Konferansehotell. Temaet for fellesseminaret var «Sosial dumping».

Internseminar

På bakgrunn av at Fellesseminaret 2017 ble avlyst (se punkt 2.4.6 over), arrangerte Jusshjelpa et internseminar for medarbeiderne. Seminaret gikk over en dag, og ble holdt i Studenthuset Driv sine lokaler. Internseminaret inneholdt ulike temaer som er interessante for Jusshjelpa, og ble gjennomført med følgende program:

Advokatfullmektig Guro Haug Nilsen holdt foredrag om temaet «forhandlinger og forlik» i saksbehandlingen som rettshjelper. Forbrukerrådet ved Helene Falch og Stine Sørensen holdt foredrag om temaet «Tvisteløsning», i tilknytning til Forbrukerrådets aktivitet. Førsteamanuensis ved Det juridiske fakultet ved UiT, og Marius Storvik holdt foredrag om «Tvang i psykisk helsevern».

3.4.8 Andre aktiviteter

Evalueringer

Jusshjelpa i Nord-Norge gjennomfører rutinemessig interne evalueringsmøter på slutten av hvert semester. Formålet er å løfte blikket fra det daglige arbeidet og vurdere de store linjene i vår virksomhet. Evalueringene organiseres normalt som seminarer og deltagelse er obligatorisk for medarbeiderne.

Vi opplever at evalueringene er viktige for det å kunne drive en organisasjon som Jusshjelpa i Nord-Norge. Hver enkelt medarbeider kan der ta til ordet i en mer eller mindre uformell sammenheng. Det kan da oppstå nødvendige og konstruktive diskusjoner som kan bedre både den helhetlige driften og arbeidsmiljøet for medarbeiderne.

4. Faglig resultat for 2017

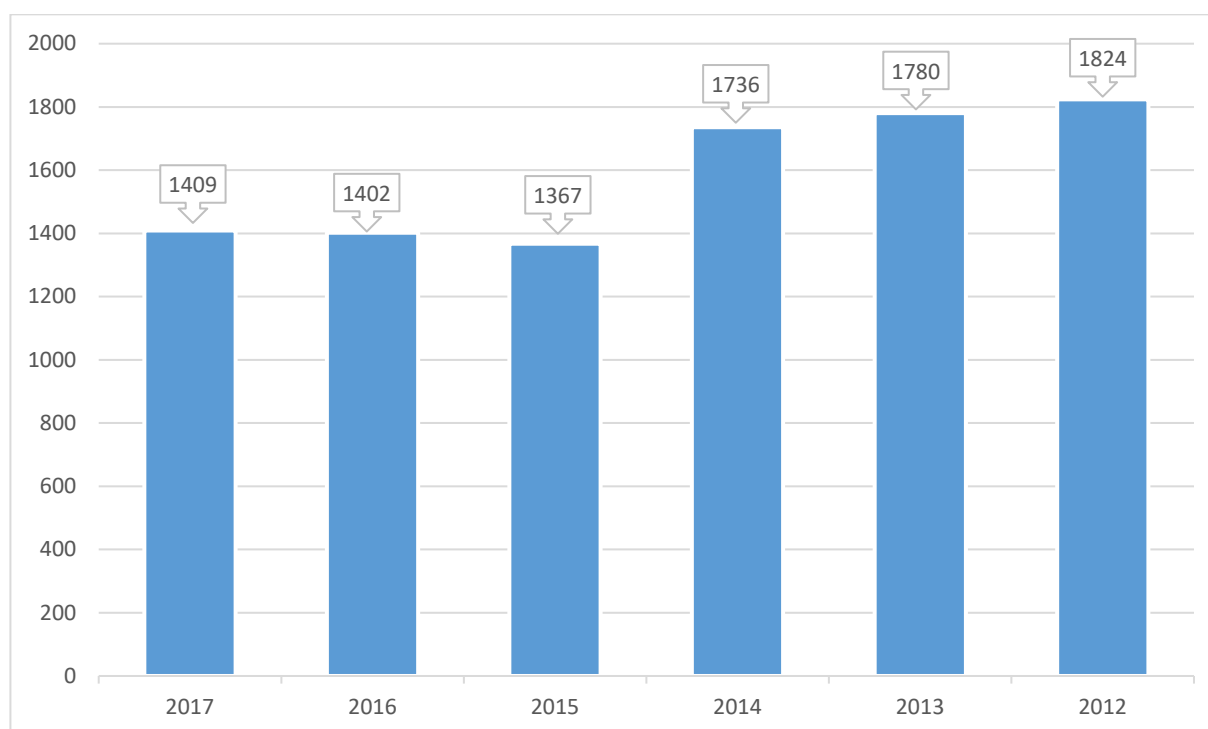
4.1 Innledning

Jusshjelpa i Nord-Norge fører statistikk for å løpende kunne vurdere vår klientmasse. Vi ber derfor alle våre klienter om å bidra med statistiske opplysninger om seg selv. Opplysningene er taushetsbelagte, og brukes utelukkende til statistikkarbeid i forbindelse med anonyme fremstillinger av vår virksomhet.

Fagområdene er fremstilt i hovedkategorier. I 2017 fikk Jusshjelpa i Nord-Norge flest henvendelser innenfor fagområdene husleierett, arbeidsrett og arverett. Disse kategoriene utgjør til sammen over 41 % av det totale antallet henvendelser. For en detaljert oversikt over fordelingen mellom saksområder og andre statistiske data viser vi til tabellene nedenfor i punkt 4.4 i årsrapporten.

Totalsummen av antall saker i tabellene vil i noen tilfeller vise et lavere tall enn det fulle antallet henvendelser vi fikk i 2017; 1409. Grunnen til dette er at vi i noen tilfeller henviser klienter videre direkte allerede ved første klientsamtale over telefon eller personlig oppmøte, dersom det viser seg at klienten ber om bistand innenfor et område vi har avgrenset oss mot. I slike tilfeller får vi ikke alltid anledning til å føre fullstendig statistikk på henvendelsen.

4.2 Samlet oversikt over sakstilfanget

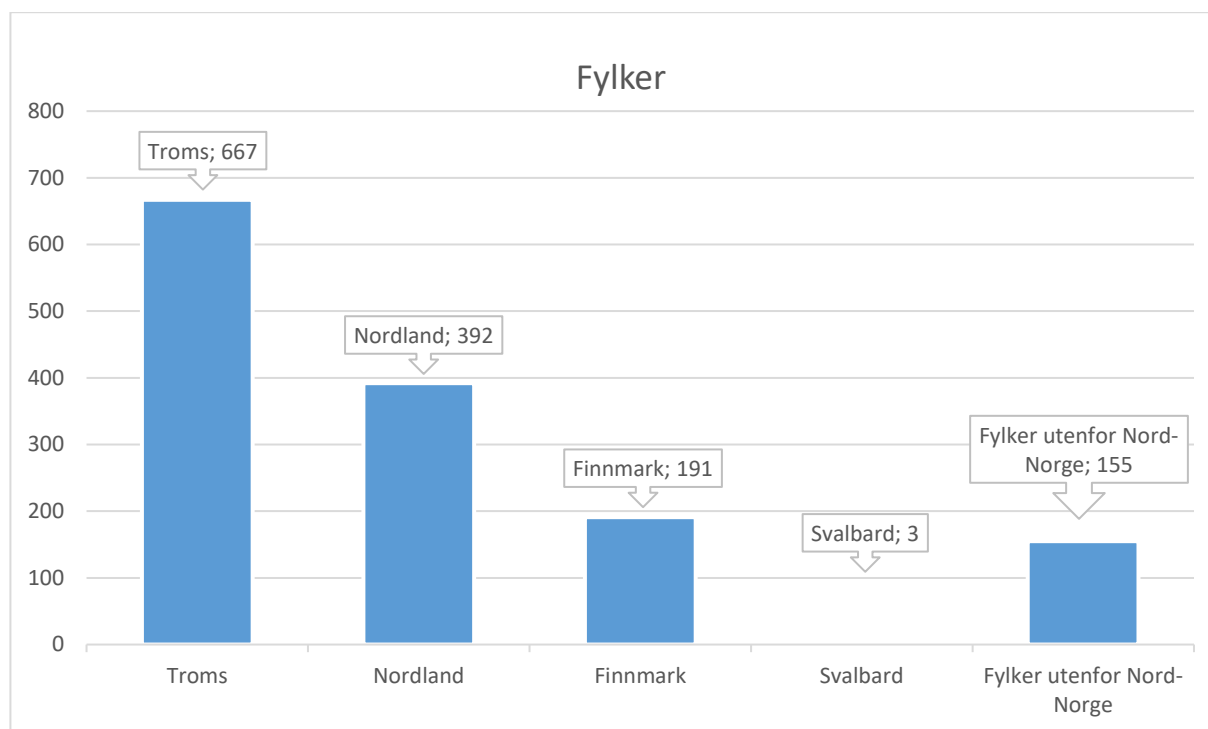
Jusshjelpa i Nord-Norge behandlet 1409 henvendelser i en driftsperiode på 47 uker i 2017. Av alle henvendelsene våre, tok vi inn 532 saker til nærmere behandling. Dette innebærer at vi har bistått klienten i vedkommende sin sak; herunder gitt klienten svar på hvilke rettigheter denne har i sin sak, eller representert klienten overfor motpart.

Fra 2016 er det en økning på 7 saker. Det er gledelig med en liten økning av antall saker, men vi har ambisjoner om flere henvendelser, samt å behandle flere saker i løpet av driftsåret. Målet for driften vi har i dag, med tanke på økonomiske ressurser og personell, er å behandle mellom 1500-1800

henvendelser per år. Vi har dermed noe å strekke oss etter i 2018. Stort mer enn dette målet er ikke realistisk, fordi vi legger vekt på å kunne behandle hver enkelt sak grundig nok. I tillegg vil vi også prioritere en viss grad av prosjektbasert arbeid ved siden av saksbehandlingen i tråd med Jusshjelpas formålsparagraf.

4.3 Hvem henvender seg til Jusshjelpa i Nord-Norge?

4.3.1 Fylkesoversikt

Nordland

Vi behandlet 392 saker fra Nordland fylke i 2017. Ut ifra det totale sakstallet for 2017 utgjør det en prosentandel på 27,8 %.

Da Nordland er det fylket med flest antall innbyggere i Nord-Norge, ønsker vi helst å se en økning i henvendelser fra fylket. For å nå ut er vi imidlertid avhengige av økonomisk støtte til reisevirksomhet, da vi ser en direkte sammenheng mellom våre besøk og antallet henvendelser fra et aktuelt område.

Troms

Som tidligere år hadde vi i 2017 flest saker fra Troms fylke. Det kom inn 667 saker fra Troms, noe som utgjør en prosentandel på 47,4 % og nesten halvparten av det totale saksantallet.

Forklaringen på at vi får flest saker fra Troms er i hovedsak at vi har geografisk tilhold i Tromsø, og at vi over tid har etablert oss som et tilgjengelig og velkjent rettshjelpstilbud i fylket. Vår beliggenheten i Troms muliggjør naturlig nok flere faste saksinntak ved lokale institusjoner, eksempelvis Tromsø fengsel og UiT – Norges arktiske universitet, noe som i stor grad bidrar til sakstilfanget fra fylket.

Finnmark

I 2017 behandlet vi til sammen 191 saker fra Finnmark. Det tilsvarer en andel på 13,5 %.

Vi prioriterer en høy tilstedeværelse i fylket med mange utkantstrøk og mindre steder, hvor tilgangen på rettshjelp ikke er like stor som rundt de større byene i landsdelen. Derfor har vi et ønske om å

oppnå og holde et stabilt høyt sakstilfang fra Finnmark. Omfanget av vår oppsøkende virksomhet i fylket avhenger også her av lokal driftsstøtte, da det er spesielt kostbart å reise i fylket.

Tilhørighet utenfor Nord-Norge

Antall henvendelser fra fylker utenfor Nord-Norge har minket noe sammenlignet med tidligere år og er nå på 11,1 %. Disse omfatter henvendelser fra andre deler av landet enn de tre nordligste fylkene, samt fra personer bosatt i utlandet.

Etttersom vi prioriterer klienter i Nord-Norge, er det naturlig at klientgruppen fra andre steder er liten.

4.3.2 Kommuneoversikt

NORDLAND

Kommune	Antall
Alstadhaug	22
Andøy	6
Ballangen	8
Bindal	1
Bodø	93
Brønnøy	10
Bø i	4
Dønna	1
Evenes	2
Fauske	21
Gildeskål	2
Grane	5
Hadsel	3
Hamarøy	3
Hattfjelldal	1
Hemnes	5
Herøy	1
Leirfjord	2
Lurøy	1
Lødingen	3
Meløy	12
Moskenes	1
Narvik	49
Nesna	1
Rana	39
Rødøy	1
Saltdal	5
Sortland	16
Steigen	2
Sømna	2
Sørfold	8
Tjeldsund	2
Tysfjord	1
Vefsn	30
Vega	1
Vestvågøy	10
Vågan	13
Øksnes	5
Totalt	392

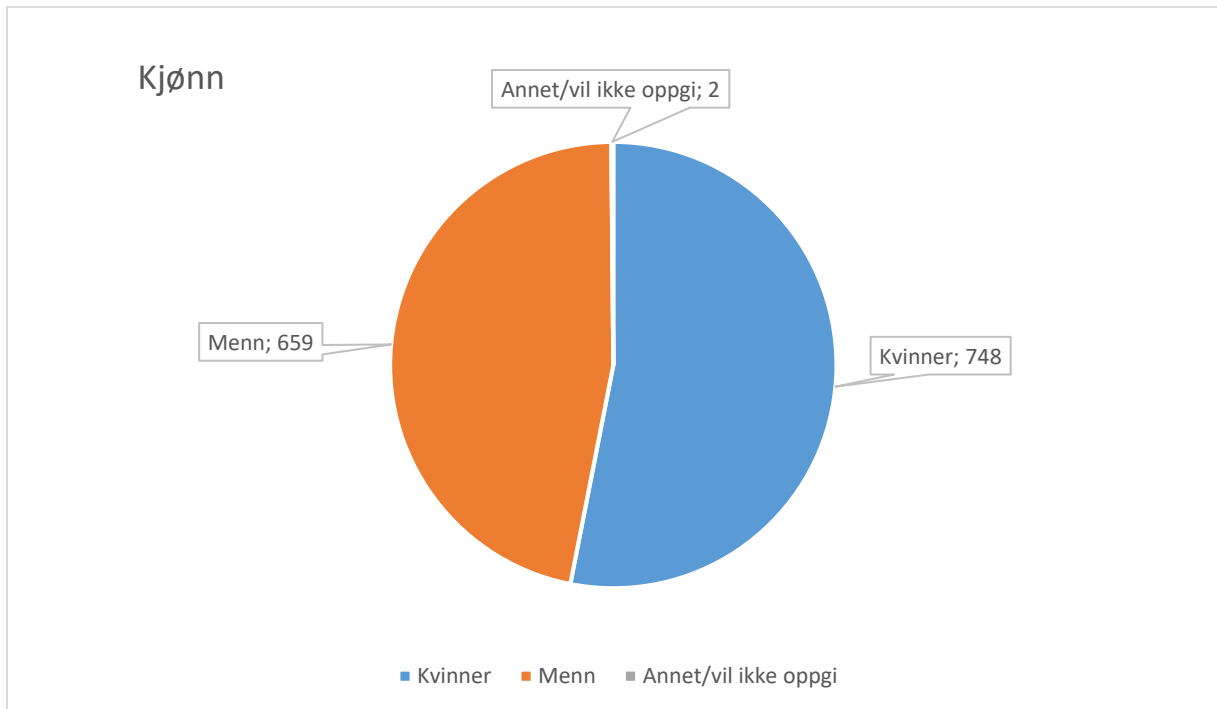
TROMS

Kommune	Antall
Balsfjord	18
Bardu	6
Dyrøy	5
Gratangen	4
Harstad	61
Ibestad	4
Kåfjord	5
Karlsøy	2
Kvæfjord	8
Kvænangen	3
Lavangen	2
Lenvik	30
Lyngen	13
Målselv	15
Nordreisa	14
Salangen	5
Skånland	10
Skjervøy	11
Storfjord	8
Sørreisa	5
Torsken	1
Tranøy	2
Tromsø	435
Totalt	667

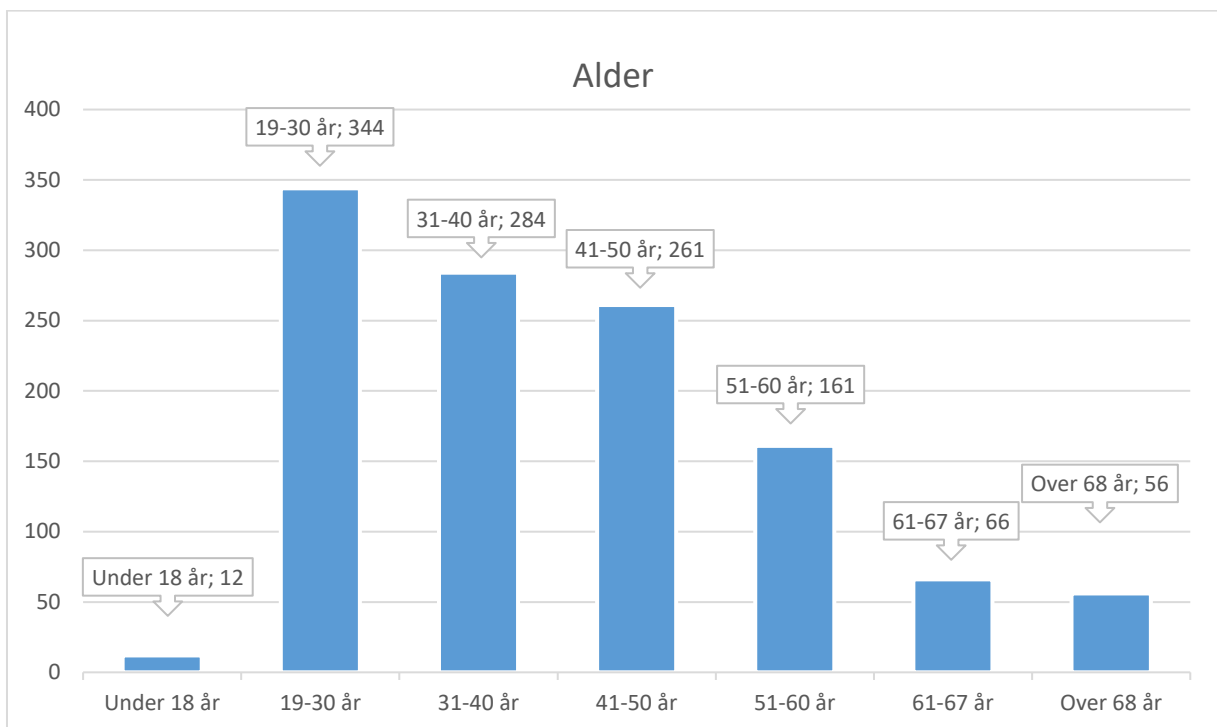
FINNMARK

Kommune	Antall
Alta	47
Berlevåg	1
Båtsfjord	3
Gamvik	1
Hammerfest	25
Hasvik	2
Karasjok	10
Kautokeino	5
Kvalsund	7
Lebesby	4
Loppa	2
Måsøy	5
Nesseby	1
Nordkapp	21
Porsanger	12
Sør-Varanger	28
Tana	5
Vadsø	12
Totalt	191

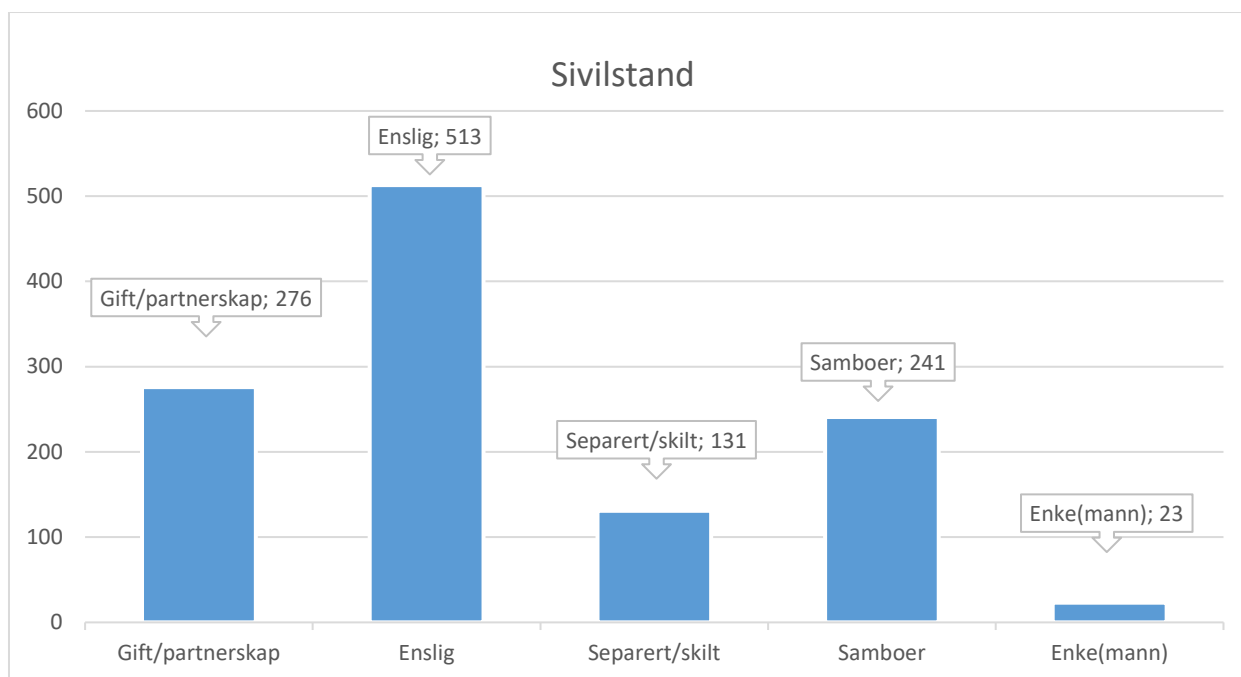
4.3.3 Kjønn, alder og sivilstand

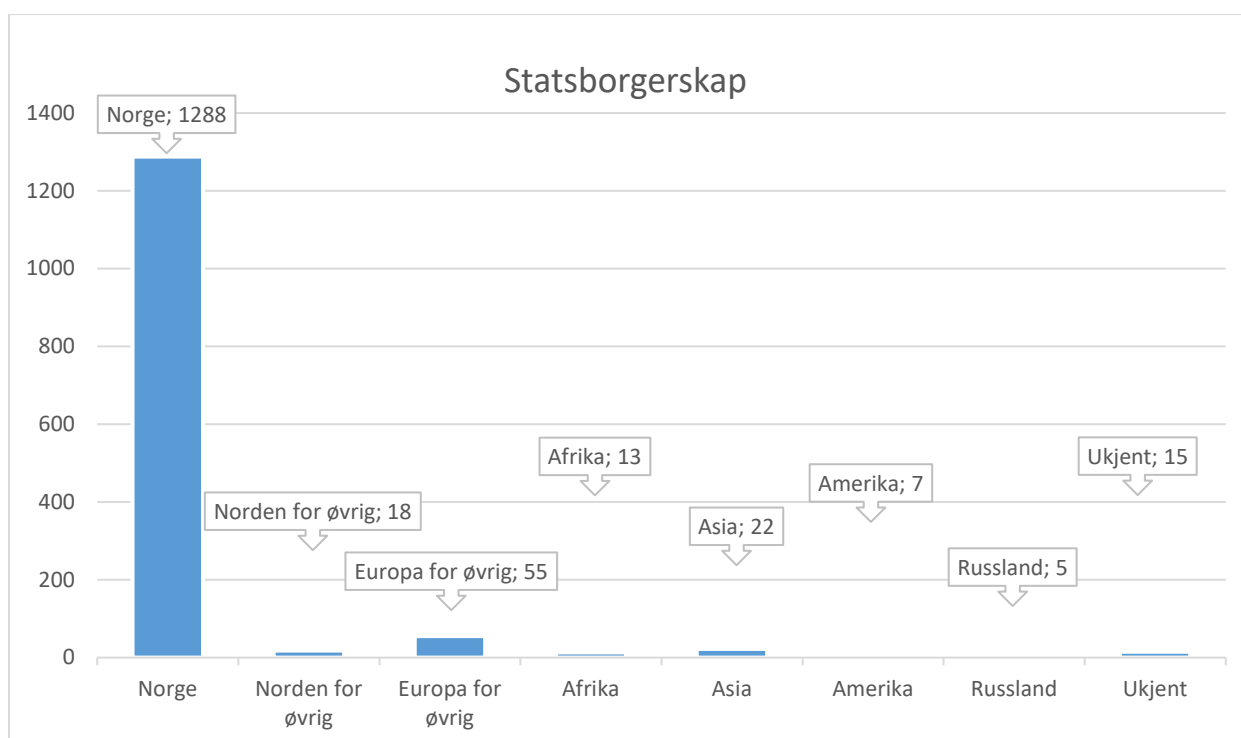
I 2017 mottok Jusshjelpa 748 henvendelser fra kvinner og 660 henvendelser fra menn. Vi mottok 2 henvendelser fra organisasjon, eller noen som ikke ville oppgi kjønn. Henvendelser fra kvinner utgjør 53 %, mens fra menn utgjør 47 %. Kategorien « annet/ vil ikke oppgi » utgjør 0,01 %.

Merparten av våre klienter er mellom 19 og 50 år. Det samsvarer med tall fra tidligere år.

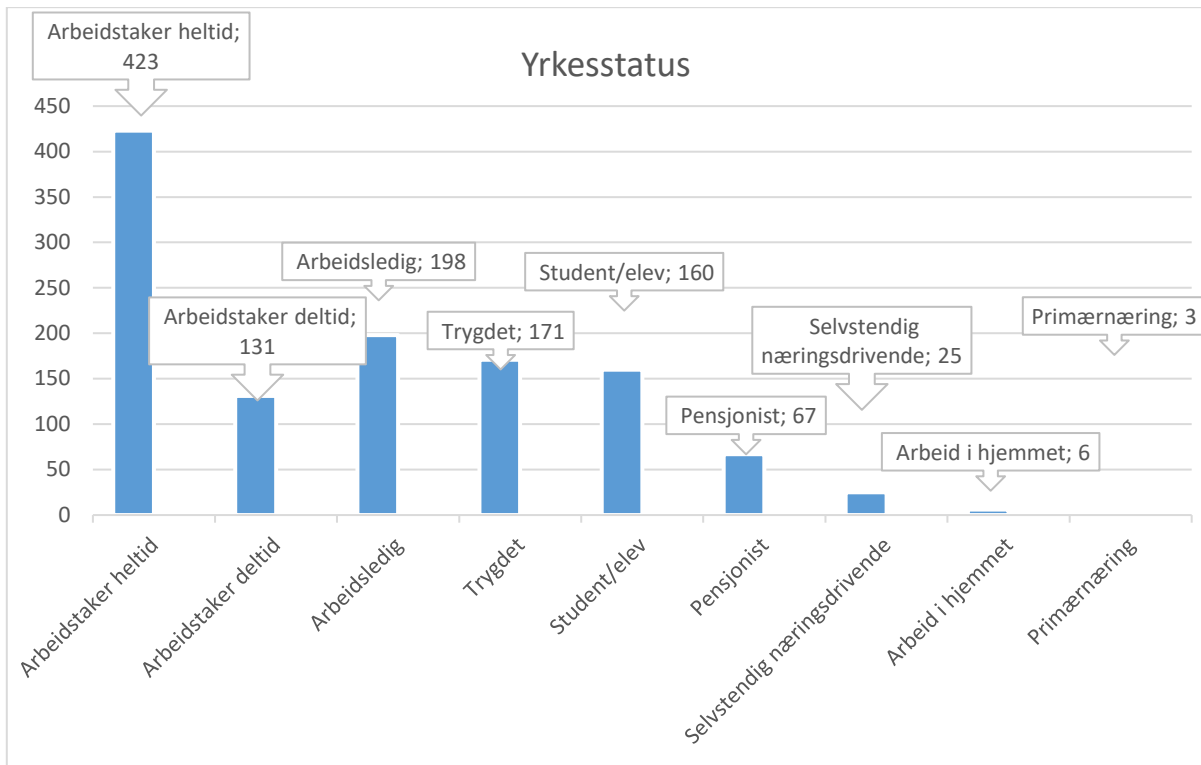

Vedrørende sivilstand er kategorien «Enslig» den største. Kategorien har tradisjonelt vært den største, og har i tillegg økt over flere år.

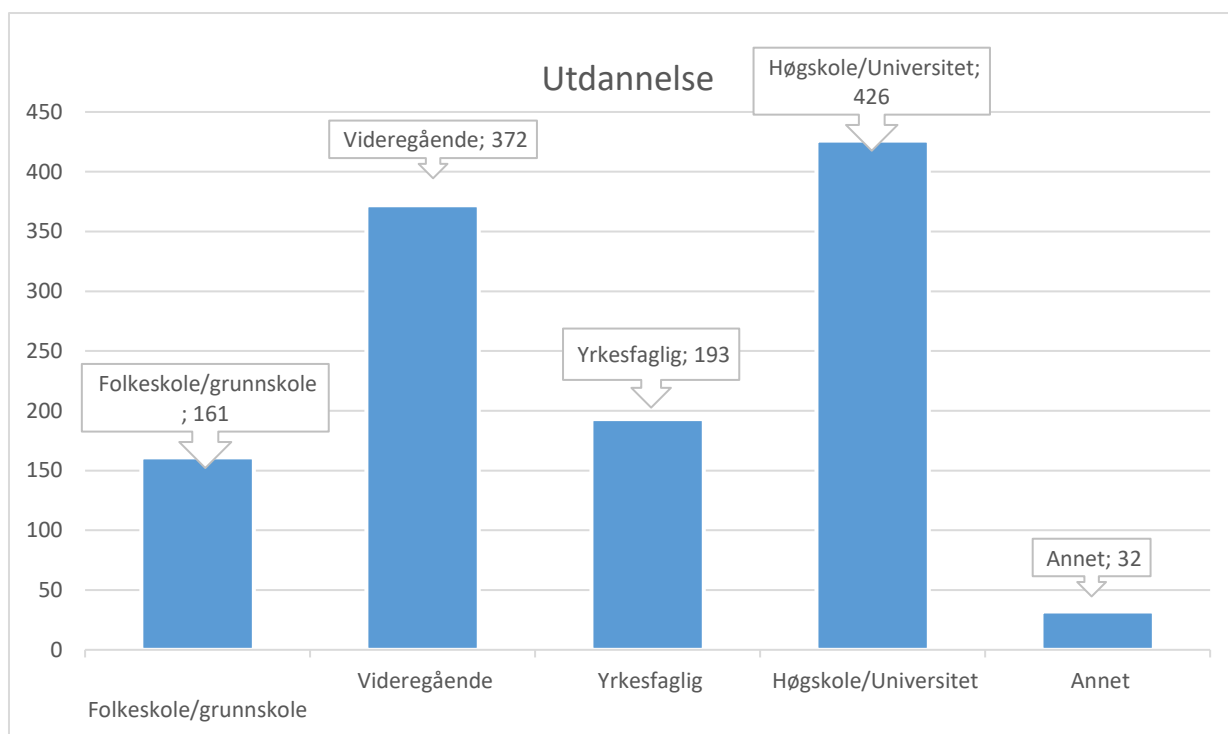
Blant de henvendelsene vi mottar ser vi som forventet at det er desidert høyest andel av de med norsk statsborgerskap. Når vi sammenligner med 2016, ser vi at vi i 2017 en økning i henvendelser fra mennesker med statsborgerskap i kategoriene Europeiske for øvrig, samt afrikanske og asiatiske land.

4.3.4 Yrkesstatus, utdanning, inntekt og gjeld

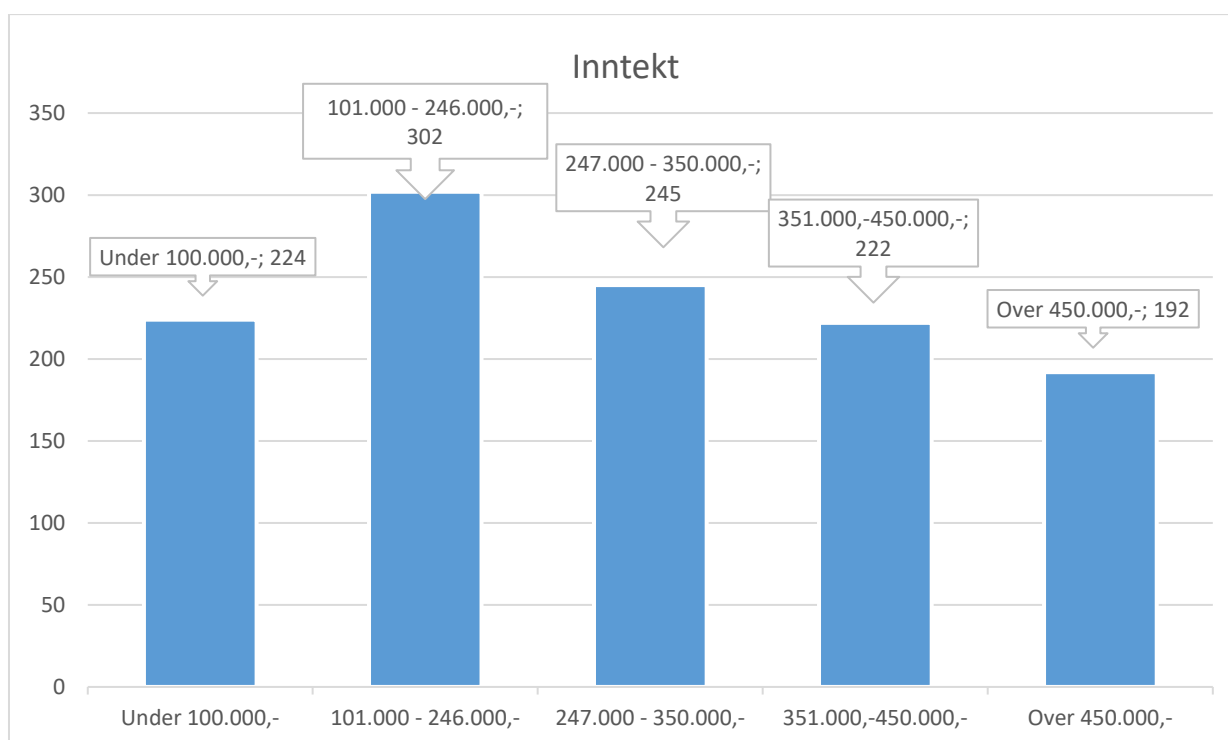

Trygdede, arbeidsledige, studenter og pensjonister utgjør samlet over halvparten av våre klienter. Vi henvender oss spesielt mot disse gruppene, i tråd med vårt formål om å bistå dem med størst behov.

Når vi ser på antall saker som vi tar inn til nærmere behandling, finner vi at vi i 2017 har prioritert grupper som kan antas å ha mindre ressurser enn andre. Sammenlignet med alle henvendelsene vi mottar i året, ser vi en høyere prosentandel behandlede saker der hvor klienten er arbeidsledig, trygdet, er deltidsansatt eller pensjonist. Dette tar vi til inntekt for at Jusshjelpa treffer sin målgruppe.

Som en ser av statistikken over utdanning, er det en overvekt av klienter som ikke har høyere utdanning (65,3 %).

Oversikten viser statistikk over inntekten til alle som henvendte seg til oss i 2017

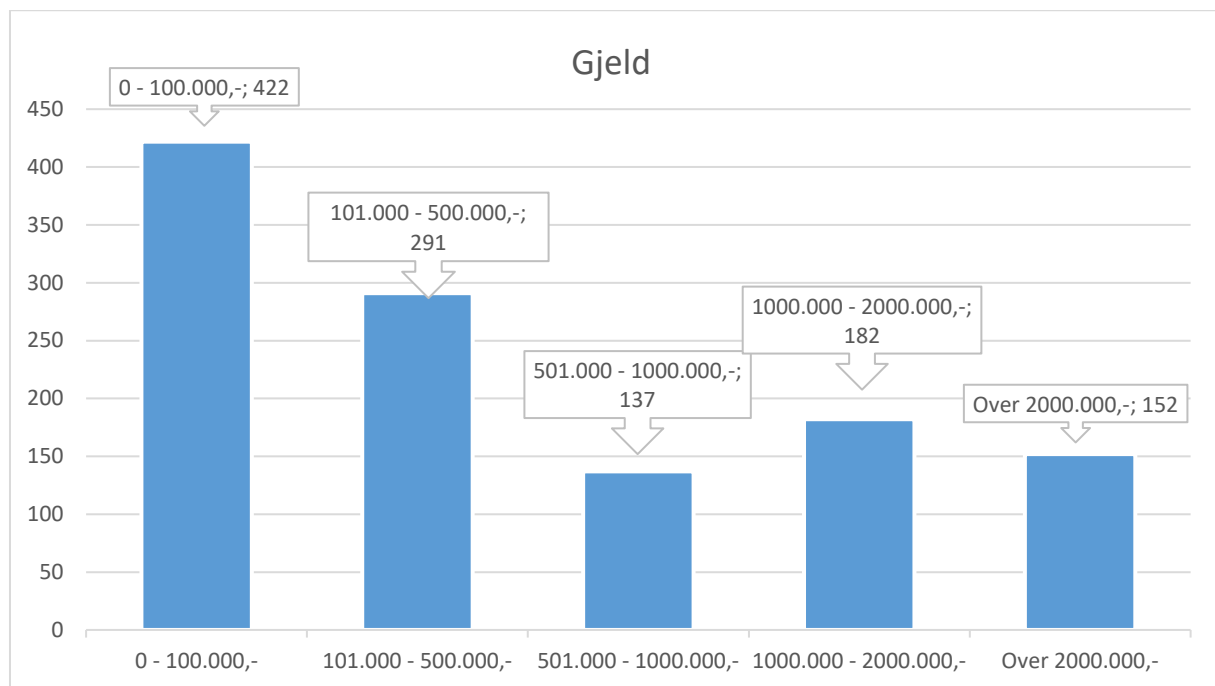
Når det kommer til inntekt ser vi at til sammen 65,1 % av de som henvendte seg til oss i 2017 oppga en inntekt mellom kr 0 og 350.000 per år. Dette antas å ha en sammenheng med at

inntektsgrensene for fri rettshjelp var kr 246.000 også i 2017, og at også de som ligger noe over denne grensen heller ikke har råd til å engasjere advokat i sin sak.

Av statistikken fremgår det videre at 16,2 % av de som tok kontakt med oss har inntekt over kr 450.000. Oftest vil de som henvender seg til oss med så høy inntekt bli henvist videre til advokat. Om vi likevel tar saken inn til behandling, er dette gjerne fordi klienten ofte har mye gjeld, har forsørgeransvar, og samtidig har et reelt velferdsmessig behov for oppklaring i saken.

Om vi tar inn saker til behandling eller ikke, beror på vurderinger i hver enkelt sak. Jusshjelpa prioriterer klienter som har et velferdsmessig behov for avklaring i sin sak, og som heller ikke har ressurser til å få sitt behov for rettshjelp dekket gjennom den ordinære rettshjelpsordningen. De som henvender seg til oss som ikke har tilstrekkelig velferdsmessig behov, eventuelt som har tilstrekkelige ressurser til å få juridisk bistand andre steder henviser vi videre, ofte til nettsiden www.advokatenhjelperdeg.no. Dette resulterer i at vi oftest henviser videre de henvendelsene vi mottar fra klienter som har inntekt over kr 450.000.

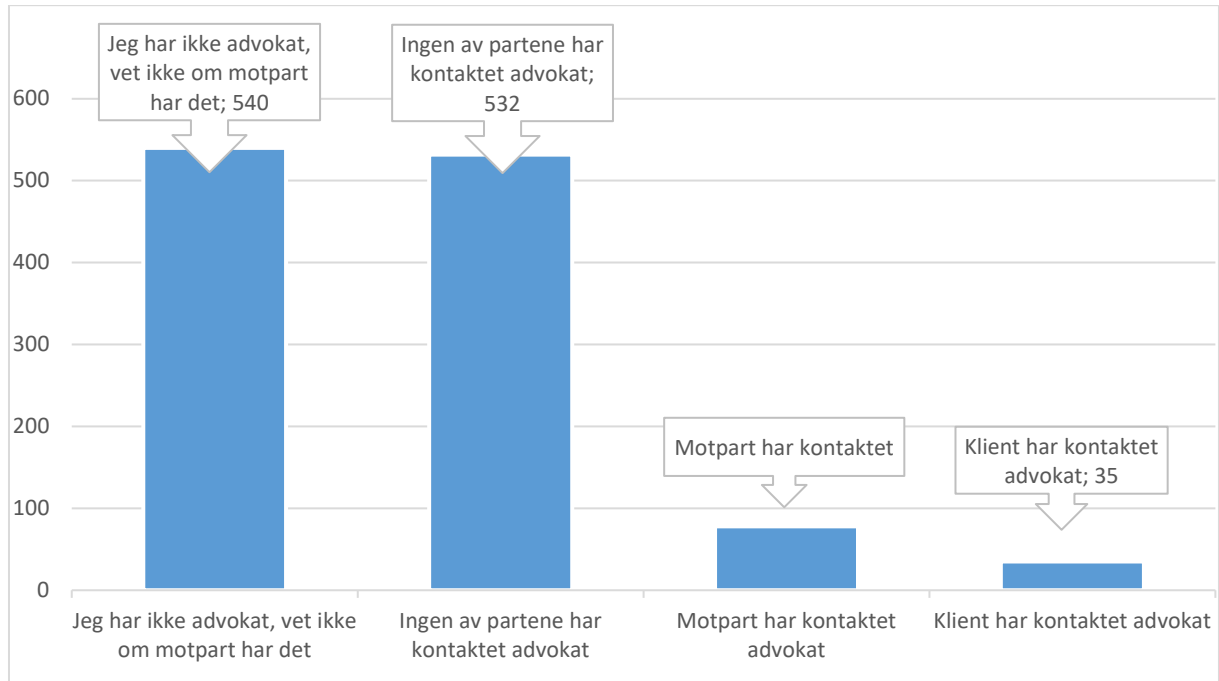
Basert på dette vil vi slutte at vi innfrir våre intensjoner om først og fremst å tilby bistand til personer som ikke har råd til å skaffe seg juridisk bistand fra annet hold.

Mange av klientene våre er studenter, unge og enslige personer. Disse har ofte ikke stor gjeld i form av lån på store formuesgoder. Disse gruppene besitter da normalt hverken betydelige formuesgoder, eller er spesielt bemidlet for øvrig.

Av de som henvender seg til oss og har gjeld, oppgir hele 39,6 % at de skylder mer enn kr 500.000,-.

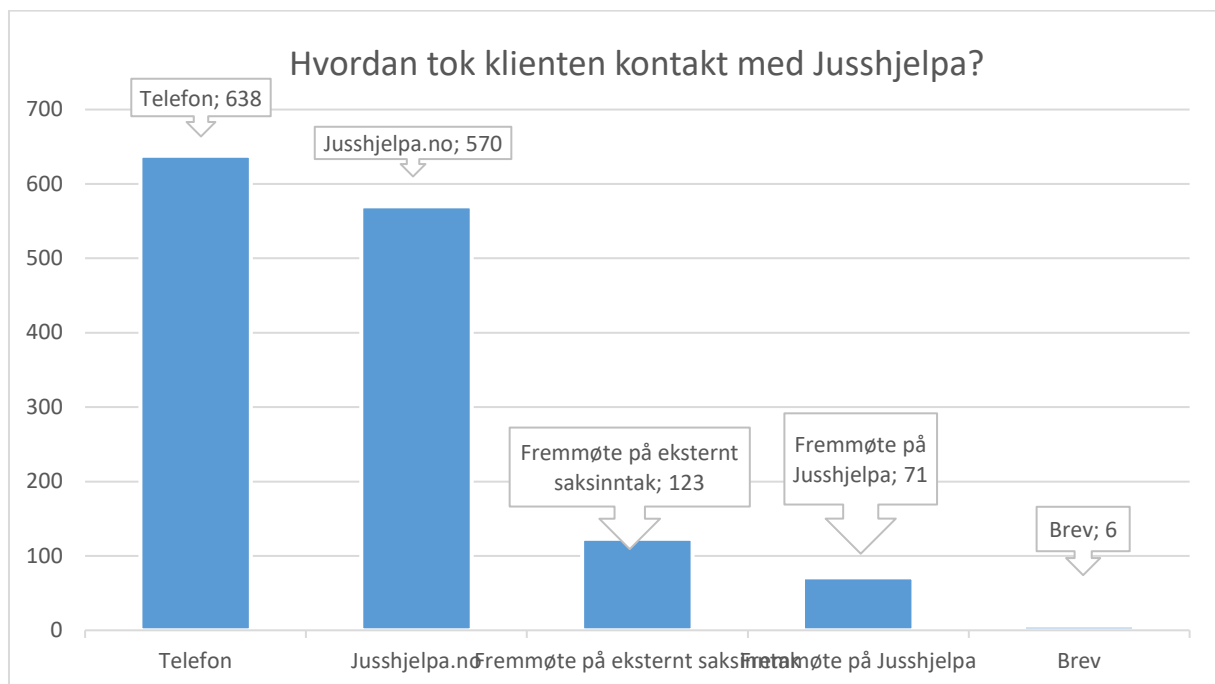
4.3.5 Klientenes befatning med andre rettsjelpere

Svært få av de som henvender seg til Jusshjelpa har vært i kontakt med advokat før de kontaktet oss for hjelp. Det er også få motparter som har advokat.

Avhengig av saksområde, klientens situasjon og lignende vil en del av klientene bli henvist videre til advokat når de kontakter oss. Det er i tilfeller der vi vurderer at klienten vil være best tjent med dette, har råd til det eller allerede har en pågående forbindelse til en advokat i den aktuelle saken.

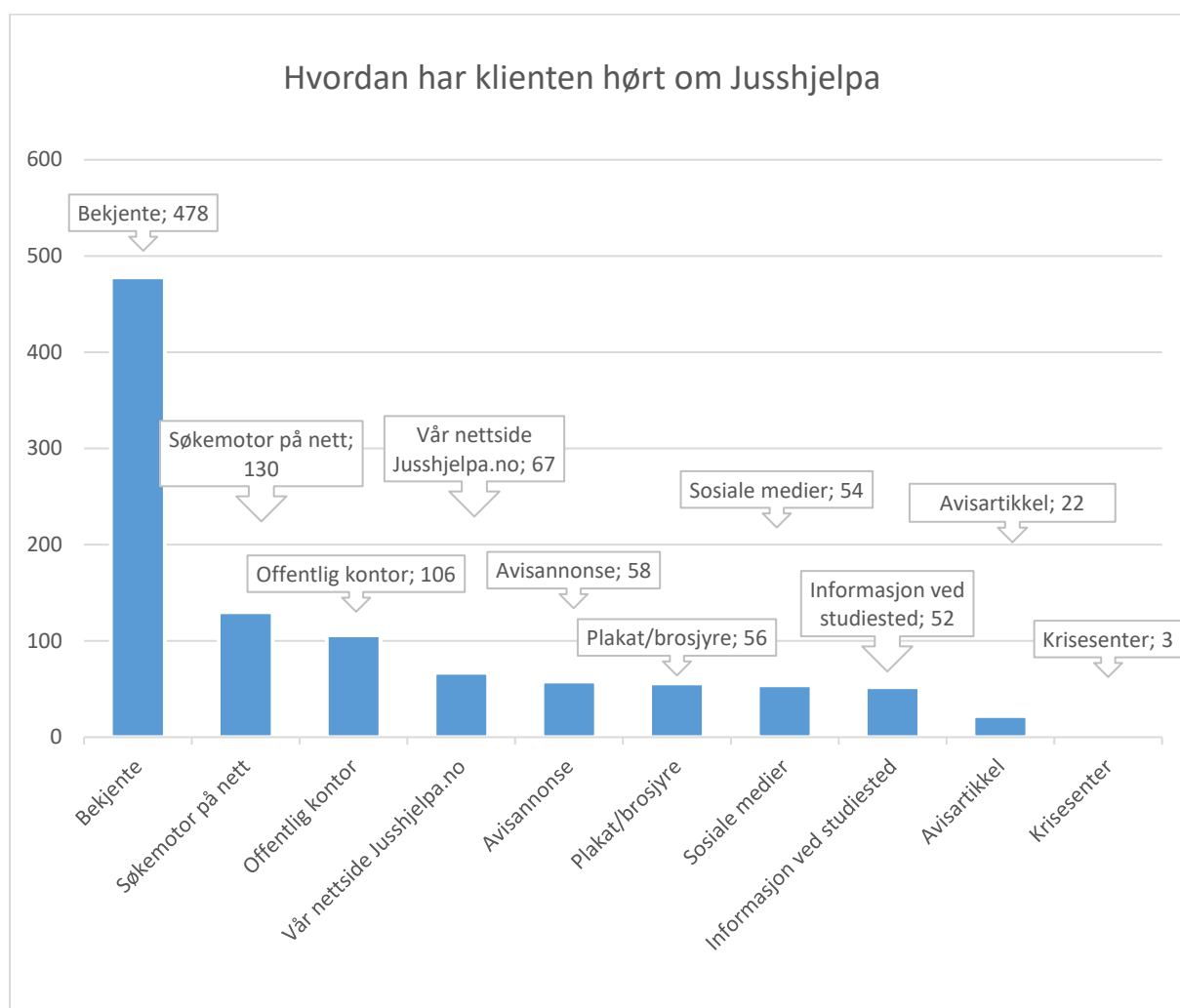
4.3.6 Hvordan klientene tok kontakt, bekjentskap til Jusshjelpa og tidligere kontakt med Jusshjelpa i Nord-Norge

Hele 45,4 % tok kontakt med Jusshjelpa per telefon. Dette kan komme av at dette er den eldste og mest etablerte kontaktformen vi har, men også fordi vi tilbyr bistand til en vidstrakt landsdel. Dette er en nedgang på om lag 5 % fra 2016. Når det kommer til saker som kom inn via vårt nettbaserte saksinntak, ser vi samtidig en ønsket økning på nærmere 10 %. Dette er den måten vi foretrekker at klientene henvender seg til oss, da dette sparer oss for en del administrasjon.

Tallene viser at det er flere som oppsøker oss personlig på eksterne saksinntak enn ved oppmøte på vårt kontor i Tromsø. Dette kan ha sammenheng med at vi driver utstrakt oppsøkende virksomhet, samt at vårt kontor ligger noe usentralt til i Tromsø.

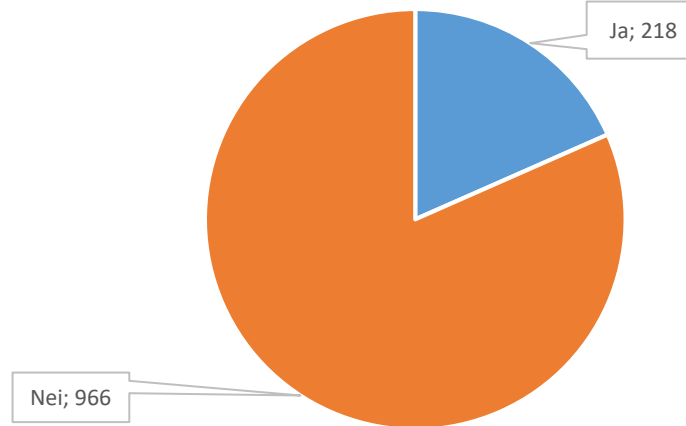
Prosentandelen ved brev/e-post er lav fordi brevpost i dag er en tungvint kanal og fordi vi ikke tar imot saker via e-post.

Statistikken viser at merparten av klientene har hørt om oss gjennom bekjente.

Vi har også videreført tiltak fra tidligere for å spisset profilering av virksomheten vår til målgruppen. I forbindelse med vårt fokus på en enda bedre måloppnåelse, satset vi høsten 2016 på å øke vår tilstedeværelse på sosiale medier. Dette arbeidet ble videreført i 2017. Videre har vi sendt ut brosjyremateriell og kontaktinformasjon til sentrale institusjoner i Nord-Norge. Det var alle landsdelens familievernkontor, krisesentre, asylmottak, fengsler/overgangsboliger og NAV-kontor.

Har du vært i kontakt med jusshjelpa tidligere?

4.4 Rettsområder

4.4.1 Hovedoversikt

Tabellen gir en oversikt over antall saker og prosentandel av det totale antallet saker for hvert rettsområde i 2017. Utviklingen av antall henvendelser innenfor det enkelte rettsområdet fra 2016 til 2017 fremgår også.

Rettsområde	Antall 2017	% 2017	Antall 2016	Utvikling fra 2016
Husleie	217	15,40 %	257	-15,6 %
Arbeidsrett	191	13,56 %	166	15,1 %
Arverett	178	12,63 %	200	-11,0 %
Ekteskapsrett	99	7,03 %	105	-5,7 %
Gjeldsrett	87	6,17 %	94	-7,4 %
Barnerett	85	6,03 %	78	9,0 %
Fast Eiendom	83	5,89 %	76	9,2 %
Annet	57	4,05 %	48	18,8 %
Trygd- og pensjonsrett	66	4,68 %	46	43,5 %
Ugift samliv	66	4,68 %	65	1,5 %
Avtalerett, kjøp og salg,	64	4,54 %	61	4,9 %
Erstatningsrett	49	3,48 %	37	32,4 %
Utlendingsrett	48	3,41 %	57	-15,8 %
Straffe- og politirett	34	2,41 %	28	21,4 %
Sosial- og helserett	33	2,34 %	28	17,9 %
Fengselsrett	31	2,20 %	38	-18,4 %
Forvaltningsrett	17	1,21 %	11	54,5 %
Skatt- og avgiftsrett	4	0,28 %	7	-42,9 %
Totalt	1409	100,00 %	1402	0,5 %

Husleie, arbeidsrett og arverett var fortsatt de tre største rettsområdene målt i antall henvendelser. De tre rettsområdene til sammen utgjør om lag 41 % av alle henvendelser vi fikk i 2017. Som nevnt tidligere fremgår alle rettsområdene av statistikken som vi mottar henvendelser i. Her vises også saker som vi alltid henviser videre, eller som vi ikke prioriterer. Vi tar aldri inn saker til behandling som omhandler straffe-, politi-, skatt- og avgiftsrett. Videre er eksempelvis fast eiendom et saksområde som har lav prioritet ved vårt kontor.

4.4.2 Husleierett

Husleie	Antall	%
Opphør av leieavtale	66	30,4 %
Krav etter mangel	38	17,5 %
Depositum/garanti	32	14,7 %
Annet husleie	29	13,4 %
Betalingsmislighold av leie	10	4,6 %
Plikter under leieforholdet	10	4,6 %
Utkastelse	8	3,7 %
Inngåelse av husleieavtale	7	3,2 %
Leieøkning	4	1,8 %
Andre pengeytelser eller gebyrer	3	1,4 %
Fremleie og overføring av leierett	3	1,4 %
Vedlikehold	3	1,4 %
Oppsigelse	2	0,9 %
Opptak i husstanden	2	0,9 %
Totalt	217	100,0 %

Husleierett er vårt største rettsområde. Målt i antall henvendelser utgjør dette nesten en sjettedel av sakene. Rettsområdet er høyt prioritert og vi etterstreber spesielt å være tilgjengelige for studenter. De er en nærliggende klientgruppe, da de ofte er leietakere med begrensede økonomiske ressurser.

Etter en solid økning på 12,7 % i 2016 sammenlignet med året før, opplevde vi i 2017 en nedgang 15,6 %. De fleste henvendelsene vi får inn omhandler opphør av leieforhold, krav som klienten vil gjøre gjeldende når det oppstår mangler ved leieobjektet, eller depositum. Som oftest er det leietaker som er klient hos oss.

4.4.3 Arbeidsrett

Arbeidsrett	Antall	%
Lønn	60	31,4 %
Annet arbeidsrett	31	16,2 %
Oppsigelse	27	14,1 %
Arbeidskontrakt	14	7,3 %
Ferie og feriepenger	14	7,3 %
Avskjed	10	5,2 %
Diskriminering	7	3,7 %
Endring av arbeidsforhold	6	3,1 %
Arbeidstid	5	2,6 %
Ansettelse	4	2,1 %
Arbeidsmiljø	3	1,6 %
Midlertidig ansettelse	3	1,6 %
Permisjon	3	1,6 %
Permittering	2	1,0 %
Sykepenger fra arbeidsgiver	2	1,0 %
Totalt	191	100,0 %

Arbeidsrett er vårt nest største rettsområde, målt i antall henvendelser. Antall henvendelser i 2017 er 191, noe som tilsvarer en økning på 15,1 % sammenlignet 2016.

Underkategoriene lønn og oppsigelse utgjør nesten halvparten av henvendelsene innenfor rettsområdet. Jusshjelpa legger ned betydelig arbeid i å inndrive lønnskrav på vegne av klienter i disse sakene. Fellesnevneren er at sakene som oftest er ressurskrevende, hvor det må handles raskt for å overholde frister og ivareta klientenes rettigheter.

I arbeidsrettssaker representerer vi arbeidstakere, som vi ser er den svake part i arbeidstvister. En vesentlig del av våre klienter innen arbeidsrett er av utenlandsk opprinnelse. De har ofte mindre kunnskap om sine rettigheter og plikter enn norske arbeidstakere har. Utfordringer knyttet til språk og kultur kan også medføre at de ikke er like rustet til å orientere seg om sin rettsstilling eller ivareta sine interesser. Videre ser vi at henvendelsene vi mottar i saker som omhandler arbeidsrett ofte konsentrerer seg innenfor enkelte bransjer, hvor det er lettere for useriøse aktører å etablere seg.

Når fagorganiserte arbeidstakere tar kontakt, henviser vi til arbeidstakerorganisasjonen. På den måten er Jusshjelpa et viktig tilbud til dem som ikke har en fagorganisasjon å henvende seg til.

4.4.4 Arverett

Arv	Antall	%
Annen arverett	42	23,6 %
Arveoppgjør	37	20,8 %
Rett til arv, pliktdel ol.	27	15,2 %
Uskiftet bo	27	15,2 %
Skifte	15	8,4 %
Testamenter	13	7,3 %
Avkall på / Forskudd på arv	10	5,6 %
Gaver og andre overføringer	6	3,4 %
Omstøtelse	1	0,6 %
Totalt	178	100,0 %

Arverett er vårt tredje største og ett av de stabile rettsområdene våre, målt i antall henvendelser. I 2017 hadde vi 178 henvendelser, som tilsvarte en reduksjon tilsvarende 11,0 % sammenlignet med 2016.

En viktig del av Jusshjelpa i Nord-Norge sin strategi er hjelp til selvhjelp der vi ser at dette er tilstrekkelig for å bistå klientene. Det er ofte tilfelle i arverettslige henvendelser, der mange klienter har generelle spørsmål om arvereglene og fordeling av arv. I 2017 ble det utarbeidet en arverettsbrosjyre som skal sendes til klientene, som skal kunne gi svar på de generelle, enkle spørsmål som henvendelser dreier seg om. Målet er at dette skal frigjøre mer kapasitet til å gi bistand i saker som det faktisk er oppstått tvist i.

En annen grunn til at vi fokuserer på selvhjelp innenfor rettsområdet, er at det ofte handler om tilføring av økonomiske og materielle ressurser som klientene ellers ikke har hatt. Dermed er sakene trolig ikke av like stor velferdsmessig betydning som eksempelvis saker innenfor eksempelvis trygde- og sosialrett. I denne typen av saker begrenser vi derfor rettshjelpen til å omfatte muntlige svar på relativt enkle spørsmål og henvisninger til standardisert materiell med mer informasjon. Vi henviser en del klienter videre til advokat eller til tingretten, når de ikke inngår i vår målgruppe.

Det er imidlertid ofte at vi får henvendelser fra klienter som har store velferdsmessige behov. Eksempelvis er det tilfeller med uskifte eller etterlatte samboere, der den som sitter igjen har svakt forankrede eller få rettigheter og dermed havner i en økonomisk krise som følge av partnerens bortgang. I disse sakene bruker vi naturligvis mer tid og ressurser på å bistå klientene.

Vi ser dessuten at arveoppgjør setter følelsene i sving hos de involverte. Jusshjelpa bidrar med avklaringer av juridiske spørsmål knyttet til selve arveoppgjøret, enten forebyggende eller der sakene har blitt til en konflikt. Våre erfaringer er at vårt arbeid i slike saker har en konfliktdempende effekt. Det er også av stor verdi for klienten å få tvister med nære familierelasjoner brakt til opphør, på en måte slik at de i ettertid kan forholde seg til hverandre.

4.4.5 Ekteskapsrett

Ekteskapsrett	Antall	%
Skifteoppgjør	44	44,4 %
Skilsmisse og separasjon	27	27,3 %
Annet ekteskap	13	13,1 %
Gjeldsansvar under ekteskapet	9	9,1 %
Opprettelse av ektepakt	3	3,0 %
Inngåelse og erkjennelse av ekteskap	2	2,0 %
Ektefellebidrag	1	1,0 %
Totalt	99	100,0 %

Ekteskapsrett er blant våre største rettsområder ut fra antall henvendelser. Sammenlignet med året før, hadde vi i 2017 en liten nedgang på rettsområdet tilsvarende 5,7 %.

Av underkategoriene bruker vi hovedsakelig tid på henvendelser om skifteoppgjør, separasjon og skilsmisse, som totalt utgjør over 70 % av sakene. Her gir vi langt på vei enkle muntlige svar og veiledning. Vi henviser også en del henvendelser videre til riktig offentlig instans, eksempelvis fylkesmannen ved mer inngående spørsmål om separasjon og skilsmisse.

Samlivsbrudd er ikke bare økonomisk opprivende, men det er også tunge saker for klientene personlig. Dersom det er barn involvert, er det spesielt viktig å løse sakene på et lavest mulig konfliktnivå som mulig, ettersom partene er avhengig av fremtidig dialog. Der vi ser at klienten har et velferdsmessig behov og det ellers er hensiktsmessig, bruker vi derfor en del tid og ressurser på å dempe pågående konflikter. Målet er at partene skal komme best mulig ut av tvisten både økonomisk og av andre hensyn på det personlige plan.

4.4.6 Gjeldsrett

Gjeldsrett	Antall	%
Inndrivelse av pengekrav	26	29,9 %
Annet gjeld	17	19,5 %
Gjeld i fengsel	8	9,2 %
Bestridelse av krav	7	8,0 %
Forhandling med kreditor	7	8,0 %
Gjeldsordning	6	6,9 %
Inkasso	5	5,7 %
Økonomisk rådgivning	4	4,6 %
Bidragsgjeld	3	3,4 %
Utleggspant	3	3,4 %
Klage på utleggstrekk	1	1,1 %
Totalt	87	100,0 %

Innenfor gjeldsrett har antall henvendelser redusert med 7,4 % fra 2016. For å oppnå bedre måloppnåelse i 2017, fortsatte arbeidet med å nå frem til innsatte og tidligere innsatte. Ofte ser vi sammenheng mellom soning i fengsel og gjeldsproblemer, og i mange tilfeller også i forbindelse med rus, eller deres livsførsel for øvrig. Se mer om vårt målrettede arbeid inn mot denne klientgruppen i punkt 5.3.3.

Inndrivelse av pengekrav er den største underkategorien innenfor gjeld. Her hjelper vi klienter med å inndrive utestående krav. Dette gjør vi i større grad etter prinsippet hjelp til selvhjelp, og etter en nærmere vurdering av det velferdsmessige behovet hos klienten. Der vi ser klienten er i stand til å inndrive kravet selv, har vi en egen brosjyre om å kreve inn penger. Denne sender vi ut til klienten, slik at vedkommende kan løse saken sin på egenhånd.

Omfattende gjeldsproblemer kan ha enorme velferdsmessige konsekvenser for den det gjelder, og er ansett som et stort samfunnsproblem. Det er av avgjørende betydning, så effektivt og raskt som mulig, å få i stand en ordning som bringer klienten ut av det uføret som gjeldsproblemene representerer. Rettsområdet har derfor alltid vært prioritert ved Jusshjelpe, og vi legger stor innsats i å imøtekomme klientene som har samlet mot til å ta tak i sine gjeldsproblemer. Dette gjelder særlig klienter som henvender seg under kategoriene forhandling med kreditor, inkasso og gjeld i fengsel. De har ofte et stort behov for både juridisk og moralsk bistand, og sakene innebærer ofte utstrakt korrespondanse med en rekke kreditorer.

Gjeldssakene strekker ofte ut i tid og er ressurskrevende også om vi skal se på hvor mye tid som medgår underveis.

Vi har dessverre ikke kapasitet til å ta inn absolutt alle henvendelser fra gjeldsklienter til fullstendig behandling, og forsøker å sile ut de som kan klare seg selv med litt starthjelp fra oss. Selv om hjelp til selvhjelp i mange tilfeller er litt mindre praktisk innen dette rettsområdet, har vi utarbeidet og utviklet en brosjyre kalt «Gjeldspakken», for å gjøre flere klienter i stand til å håndtere sin egen gjeld. Denne brosjyren har stort potensiale, og oppdateres med jevne mellomrom.

4.4.7 Barnerett

Barnerett	Antall	%
Samværsrett og reisekostnader	18	21,2 %
Barn og foreldre	17	20,0 %
Barnefordeling	17	20,0 %
Foreldreansvar	11	12,9 %
Underholdningsbidrag	11	12,9 %
Barnevern	4	4,7 %
Farskap og medmorskap	4	4,7 %
Vergemål	2	2,4 %
Adopsjon	1	1,2 %
Totalt	85	100,0 %

Barnerett er et prioritert rettsområde hos Jusshjelpa, ettersom sakene er av stor velferdsmessig betydning for både klientene, og ikke minst for barna deg gjelder. I likhet med saker under familieretten for øvrig, forsøker vi i størst mulig grad å opplyse sakene for å forbygge konflikter og dempe konfliktnivået. Vår bistand går ofte ut på å orientere om rettigheter, plikter og ikke minst hvilke hensyn som er viktige i saker der barn er involvert.

Denne typen saker er krevende å jobbe med, fordi de ofte har tilspisset seg allerede når klientene kommer til oss og fordi utfallet er avhengig av at partene er villige til å gi og ta. Vi forsøker så langt som mulig å oppfordre til en god dialog mellom partene for å sikre barnets beste i samtid og framtid. Vi har også en intensjon om å kunne bistå foreldrene i inngåelse av samværsavtaler og andre overenskomster.

4.4.8 Trygd og pensjon

Trygd- og pensjonsrett	Antall	%
Annet trygd og pensjon	13	19,7 %
Tilbakekreving	11	16,7 %
Sykepenger	8	12,1 %
Uførepensjon	8	12,1 %
Arbeidsavklaringspenger	7	10,6 %
Yrkesskade	5	7,6 %
Foreldrepenger / Svangerskapsenger	4	6,1 %
Trygdeytelsens størrelse /beregning	4	6,1 %
Alderstrygd	2	3,0 %
Dagpenger	2	3,0 %
Trekk i trygd	2	3,0 %
Totalt	66	100,0 %

Rettsområdet er prioritert ved Jusshjelpa, og stort sett alle som henvender seg til oss med slike saker får en eller annen form for bistand. Dette er naturlig, ettersom trygd og pensjon i de aller fleste tilfellene er klientens eneste inntektskilde.

Saker om trygd og pensjon kan være svært arbeidskrevende. Vi opplever at det offentlige veiledningsplikt i mange tilfeller ikke er nok til at klienten evner å komme noen vei med den konkrete saken. Primært bistår vi likevel klienter med å klage på vedtak.

Andelen saker innenfor rettsområdet har ligget ganske jevnt fra år til år. I 2017 opplevde vi imidlertid en økning på 43,5%, sammenlignet med året før.

4.4.9 Samboerforhold (ugift samliv)

Ugift samliv	Antall	%
Oppløsning av samboerforhold	45	68,2 %
Annet om samboerforhold	14	21,2 %
Samboerkontrakt	6	9,1 %
Etablering av samboerforhold	1	1,5 %
Totalt	66	100,0 %

I likhet med ekteskapsretten gjelder de fleste henvendelsene samlivsbrudd, og da hovedsakelig det økonomiske oppgjøret når samboerne går hvert til sitt.

Naturlig nok ser vi ofte at samboere har en mer uklar rettsstilling seg imellom enn ektefeller. De uttrykker ofte et behov for å få veiledning rundt sine juridiske rettigheter og plikter. Samtidig som vi yter slik bistand, arbeider vi for å forebygge konflikter og oppnå enighet mellom partene. Også her er dette spesielt viktig der hvor barn også er involvert.

Vi skulle helst sett at flere klienter tok kontakt på et tidligere tidspunkt, slik at Jusshjelpa kunne bidratt forebyggende.

4.4.10 Utlendingsrett

Utlendingsrett	Antall	%
Familieinnvandring	14	29,2 %
Utvising	9	18,8 %
Annen utlendingsrett	7	14,6 %
Beskyttelse	5	10,4 %
Studenttillatelse	3	6,3 %
Arbeidstillatelse	2	4,2 %
EØS-tillatelse	2	4,2 %
Statsborgerskap	2	4,2 %
Visum	2	4,2 %
Opphold på selvstendig grunnlag	1	2,1 %
Permanent oppholdstillatelse	1	2,1 %
Totalt	48	100,0 %

Utlendingsrett er i antall saker et forholdsvis lite, men likevel et prioritert rettsområde hos oss. Sakene er ofte ressurskrevende og omhandler i hovedsak praktisk og juridisk bistand til å klage på vedtak om familieinnvandring eller oppholdstillatelse.

Som oftest er disse sakene av stor velferdsmessig betydning for klientene. De har som regel lite eller ingen ressurser og er spesielt vanskelig stilt fordi de kommer fra helt andre samfunnsstrukturer enn den norske. I mange tilfeller kan de i tillegg knapt hverken lese eller skrive sitt eget morsmål.

Den offentlige behandlingen av slike saker kan i mange tilfeller ta lang tid og virke utmattende på klientene. Det fører til at de blir pasifisert og tilsidesatt i samfunnet. De er ofte under et enormt press, og har begrensede eller ingen muligheter til å fungere i et normalt liv i påvente av viktige avgjørelser i saken. Vi nedlegger derfor en stor innsats for å ivareta klientene underveis.

I 2017 har vi fortsatt satsningen på å nå direkte ut med ulike typer av rettsinformasjon til innvandrere i Nord-Norge. Se mer om dette i punkt 5.3.2.

Informasjonsarbeidet er ressurskrevende grunnet språklige og kulturelle utfordringer. Vi fortsetter likevel denne satsningen, samtidig som vi arbeider med å styrke vår egen kompetanse innen rettsområdet, slik at vi kan bistå klienter enda mer effektivt og på flere måter i fremtiden.

4.4.11 Sosial- og helserett

Sosial- og helserett	Antall	%
Annet sosial- og helserett	13	39,4 %
Stønader, pengeytelser	11	33,3 %
Rett til bolig	5	15,2 %
Helsetjenester	3	9,1 %
Tilbakebetalingskrav	1	3,0 %
Totalt	33	100,0 %

Sosial- og helserett er ett rettsområde som vi prioriterer. Sammenlignet med 2016, hadde vi en liten økning i 2017. Til tross for at vi har relativt få henvendelser på området, vil vi fortsette å prioritere sakene høyt, da det som regel har klienter i dyp personlig krise. Sakene er ofte ressurskrevende, og vår innsats kan utgjøre en stor forskjell for enkeltmennesker.

En stor andel av disse sakene omhandler klage på vedtak om stønader. Vi ser at vi kan gjøre en forskjell for klientene, ved at flere av sakene vi bistår i får gjennomslag til fordel for våre klienter.

Dette er klienter som ikke alltid er i stand til hverken å opplyse saken sin tilstrekkelig til å få et riktig vedtak, eller som har ressurser til å agere dersom de får et vedtak mot seg. Uten vår bistand ser vi at alternativet raskt kunne være at de havnet «på skråplanet».

Vi har grunn til å tro at vår innsats i disse sakene også kan ha relativt stor betydning i et samfunnsøkonomisk perspektiv. Derfor opplever vi at vi på dette rettsområdet kan oppfylle en viktig del av vårt mandat, og gi noe tilbake til samfunnet for den støtten vi får.

4.4.12 Fengselsrett

Fengselsrett	Antall	%
Annet fengselsrett	12	38,7 %
Overføring	7	22,6 %
Permisjon og fremstilling	3	9,7 %
Brev, besøk, telefon	2	6,5 %
Løslatelse	2	6,5 %
Utsatt soning / soningsavbrudd	2	6,5 %
§12 eller § 16 - soning	1	3,2 %
Misnøye med betjent	1	3,2 %
Ransaker, kontroller, urinprøver	1	3,2 %
Totalt	31	100,0 %

Gjennom hele året prioriterer vi å ha oppsøkende virksomhet og saksinntak i landsdelens fengsler (Vadsø, Tromsø, Bodø, Fauske og Mosjøen). Vi forsøker å besøke hvert av disse fengslene minimum en til to ganger per semester. I Tromsø fengsel har vi regelmessige saksinntak annenhver uke, med unntak av på sommeren og rundt jul.

Hensikten med å prioritere fengselsbesøk er å gi potensielle klienter mulighet til å oppsøke oss, da de innsatte ellers har begrenset adgang til det sammenlignet med andre.

I 2017 opplevde vi en reduksjon i antallet saker som sorterer under fengselsrett tilsvarende 18,4 % sammenlignet med 2016. Dette kan ha en sammenheng med at de fleste sakene vi får inn fra klienter som er innsatt, går ikke inn under selve kategorien fengselsrett. Mange innsatte melder inn saker som angår blant annet gjeldsproblematikk og samvær med barn.

4.4.13 Forvaltningsrett

Generell og annen forvaltningsrett	Antall	%
Annet forvaltningsrett	6	35,3 %
Offentlige tjenester	4	23,5 %
Fri rettshjelp	2	11,8 %
Plan- og bygningsrett	2	11,8 %
Undervisning	2	11,8 %
Klage på veiledningsplikt	1	5,9 %
Totalt	17	100,0 %

Tradisjonelt sett er forvaltningsrett et lite fagområde ved Jusshjelpe. I noen tilfeller kan vi, på grunnlag av generell kompetanse om systemet og forvaltningen, bistå klientene direkte i saken.

I de sakene som er så spesialiserte at de faller utenfor vårt kompetansefelt, kan vi likevel som oftest yte bistand til klientene i form av henvisning til riktig instans.

4.4.14 Annet

Annet	Antall	%
Diverse annet	48	84,2 %
Klage på advokat	4	7,0 %
Diskriminering	2	3,5 %
Vold og mishandling	2	3,5 %
Privat undervisning	1	1,8 %
Totalt	57	100,0 %

Såkalte «annet-saker» er saker av juridisk karakter som ikke naturlig hører inn under noen av de øvrige kategoriene. Sakene er normalt å anse som viktige for klientene. Det varierer hvorvidt vi materielt går inn i en nærmere behandling av disse sakene. Ofte er vår bistand også her videre henvisning til riktig instans.

4.4.15 Ikke-prioriterte rettsområder ved Jusshjelpa i Nord-Norge:

Avtalerett, kjøp og salg

Avtalerett/kjøp og salg/forbrukerrett	Antall	%
Kjøp og salg	31	48,4 %
Annet avtalerett	9	14,1 %
Mangelfull ytelse	9	14,1 %
Avtaletolkning	6	9,4 %
Ugyldig avtale	5	7,8 %
Angrefrist	3	4,7 %
Avtaleinngåelse	1	1,6 %
Totalt	64	100,0 %

Ettersom Jusshjelpa vil prioritere saker som utgjør større velferdsmessig betydning for klientene, og saker hvor klienten ikke får gratis bistand andre steder, blir disse sakene oftest henvist videre til eksempelvis Forbrukerrådet, klagenemder eller advokat.

Fast eiendom

Fast eiendom	Antall	%
Annet fast eiendom	19	22,9 %
Sameie	14	16,9 %
Mangler	13	15,7 %
Borettslag	11	13,3 %
Nabotvist	7	8,4 %
Kommunale reguleringer	5	6,0 %
Tomtefeste	5	6,0 %
Eierskifteforsikring	4	4,8 %
Servitutter og vegrett	2	2,4 %
Tredjemannskonflikt	2	2,4 %
Eierseksjoner	1	1,2 %
Totalt	83	100,0 %

Det er som oftest ikke et fremtredende velferdsbehov i saker om fast eiendom. Dermed er det heller ikke et prioritert fagområde ved Jusshjelpa i Nord-Norge.

Ofte henviser vi klientene videre til advokat eller offentlige organer.

Sameie er en stor underkategori, og det må nevnes at vi i noen tilfeller kan bistå klientene i slike saker. Dette fordi vi har kompetanse på dette feltet, som ligger nært noen av de saksområdene vi ellers jobber med. Før slik bistand gis, gjør vi en vurdering av klientens velferdsmessige stilling.

Straffe- og politirett

Straffe- og politirett	Antall	%
Annet straffe- og politirett	8	23,5 %
Beslag og inndraging	6	17,6 %
Veitrafikk, førerkort og promillekjøring	6	17,6 %
Voldsanmeldelse	5	14,7 %
Politisaker, uoppgjorte forhold, forelegg	3	8,8 %
Anke	2	5,9 %
Straffeprosess	2	5,9 %
DNA-registrering	1	2,9 %
Gjenopptakelse av straffesaker	1	2,9 %
Totalt	34	100,0 %

Rettsområdet er ikke prioritert fordi det ligger utenfor vårt kompetansefelt. Slike henvendelser blir derfor alltid henvist videre til advokat, politiet eller andre relevante instanser.

Erstatningsrett

Erstatningsrett	Antall	%
Annet erstatningsrett	15	30,6 %
Forsikringsoppgjør	13	26,5 %
Rettsferdsvederlag	5	10,2 %
Erstatningens størrelse	4	8,2 %
Personskade	4	8,2 %
Voldsoffererstatning	4	8,2 %
Pasientskadeerstatning	2	4,1 %
Eierskifteforsikring	1	2,0 %
Yrkesskadeerstatning	1	2,0 %
Totalt	49	100,0 %

I noen tilfeller kan vi bistå klienter med saker om pasientskadeerstatning, voldsoffererstatning og rettsferdsvederlag, da vi har noe kompetanse innenfor disse feltene. Disse områdene er også av større velferdsmessig betydning for klientene enn erstatningsrett ellers.

For øvrig henviser vi mange av sakene til Kontoret for voldsoffererstatning, forsikringselskaper, Finansklagenemda og andre.

Skatte- og avgiftsrett

Skatt- og avgiftsrett	Antall	%
Skatt og avgifter	7	100,0 %
Klage og ettergivelse	0	0,0 %
TV-lisens	0	0,0 %
Totalt	7	100,0 %

Skatterett er ikke et prioritert saksområde hos oss, da dette i all hovedsak ligger utenfor vår kompetanse. Det foreligger normalt heller ikke et velferdsmessig behov i saken. De aller fleste sakene henvises direkte til skatteetaten, eventuelt til advokat.

4.5 Oppsøkende virksomhet

4.5.1 Innledning

Jusshjelpa i Nord-Norge har en intensjon om å ivareta et udekket rettshjelpsbehov i hele landsdelen. Som en del av dette arbeidet bruker vi mye tid og ressurser på å reise og oppsøke steder i de tre nordligste fylkene, inkludert til Svalbard.

Nærmere 14 % av alle henvendelser vi får inn skjer via personlig oppmøte, enten på saksinntaksturene eller i våre lokaler i Tromsø. Selv om vi i prinsippet er tilgjengelig per telefon for de som måtte ønske å kontakte oss, mener vi at den oppsøkende virksomheten er viktig for å kunne opprettholde et lavterskeltilbud for hele landsdelen.

En del klienter har ikke ønske eller mulighet til å melde inn sak via telefon eller over internett. Da er muligheten for personlig oppmøte avgjørende for at klientene i det hele tatt oppsøker hjelp.

Samtidig som vi oppnår å nå frem til klientene i deres nærmiljø, gjør vår oppsøkende virksomhet oss synlig i resten av landsdelen, og er med på å tydeliggjøre og markedsføre tilbudet vårt, slik at vi kan nå frem til enda flere. Vi ser en direkte og umiddelbar økning i antall saker som kommer fra de kommunene vi besøker, i etterkant av turene. Det er uavhengig av sakene vi får inn på selve turen, men har nok en sammenheng med at vi promoterer oss på de stedene vi besøker, med avisannonser, plakater, brosjyremateriell med mer.

Når vi reiser på saksinntaksturer, tar vi ofte imot potensielle klienter på kommunesentrene, i bibliotek eller på andre naturlige arenaer på det stedet vi oppsøker. Studenter er en naturlig målgruppe, og vi prioriterer derfor også å avholde saksinntak ved de ulike lærestedene i landsdelen. Fengslene er også prioriterte steder å oppsøke når vi er på steder hvor dette finnes.

I 2017 gjennomførte Jusshjelpa 69 saksinntak. I det følgende presenteres en oversikt over saksinntaksturer i 2017.

4.5.2 Oversikt over eksterne saksinntaksturer i Nord-Norge

Kommune	Antall besøk	Antall saksinntak
Alta	2	2
Bodø	2	4
Bardu	2	2
Brønnøysund	1	2
Fauske	2	4
Hammerfest	2	2
Harstad	2	2
Honningsvåg	2	2
Karasjok	1	1
Lenvik	2	2
Narvik	2	2
Porsanger	1	1
Rana	2	2
Sandnessjøen	1	1
Skånland	1	1
Sør-Varanger	2	2
Sortland	2	2
Tromsø	-	29
Vadsø	2	4
Vefsn	2	4
Vågan	2	2
Longyearbyen	1	1
Totalt 22 steder	Totalt 36 besøk	Totalt 74 saksinntak

Saksinntakene i Tromsø inkluderer 27 planlagte besøk i Tromsø fengsel. Vi tar imot påmelding i forkant av våre rutinemessige besøk i fengselet. Når det ikke er forhåndspåmeldte til saksinntaket, blir det avlyst. Det skjedde ved noen få tilfeller også i 2017.

I tillegg til saksinntak forsøker vi å være synlige i det offentlige rom, ofte i form av å stå på stand. Høsten 2017 deltok vi på Forskningsdagene ved UiT – Norges arktiske universitet, med en stand i samarbeid med Det juridiske fakultet. Vi hadde også flere ganger stand på biblioteket og kjøpesentre i Tromsø. På enkelte av saksinntaksturene utenfor Tromsø hadde vi også stand på bibliotek, kjøpesentre og andre naturlige steder, der tiden tillot det.

Målet med blant annet stand i tillegg til saksinntak, er å være synlig og nå ut til folk med informasjon om vårt tilbud på en mer uformell måte.

5. Prosjektarbeid, forskning og utdanning

5.1 Innledning

I denne delen omtales noe av arbeidet ved tiltaket i 2017 som ikke er saksbehandling. Dette innebærer gruppelederprosjektet som gruppelederne gjennomfører i siste semester, rettsinformasjon, rettspolitisk arbeid, utdanning og forskning.

5.2 Gruppelederprosjekter

Medarbeiderne har i sitt siste semester en mindre stillingsandel og går over i rollen som gruppeleder. De blir da fritatt fra saksbehandling, men har et større ansvar for å lede gruppenes samlede arbeid og benytter resten av tiden til prosjektbasert arbeid i større grad.

Hver gruppeleder er involvert i et gruppelederprosjekt som blir godkjent og følges opp av daglig leder. Saksbehandlerne i den enkelte faggruppen bidrar ofte også sammen med gruppelederne i prosjektene.

I 2017 har det blitt gjennomført seks gruppelederprosjekter på Jusshjelpea. Her følger en kortfattet oversikt:

- Videreføring av økonomikurs i samarbeid med Kriminalomsorgen. Kurset ble også utvidet til å skulle bli arrangert i Hammerfest og Kirkenes.
- Holdt foredrag på videregående skole i arbeidsrett.
- Holdt foredrag for innvandrere i samarbeid med Tromsprodukt og Tromsø kommune.
- Publiserte artikkel om problemet ved bruk av UDIs praksisnotater. Her ble det problematisert at UDI sine praksisnotater ikke er tilstrekkelig tilgjengelig for allmennheten.
- Videreføring av økonomikurs i samarbeid med Kriminalomsorgen.
- Produksjon av arverettsbrosjyre. Hensikten med brosjyren er at den kan sendes ut til klienter som tar kontakt med oss, som vil få tilstrekkelig hjelp ved å lese seg opp på sine rettigheter. Typetilfellet er hvor klienten har et generelt spørsmål hvor det per dato ikke foreligger en reell tvist. På den måten frigis saksbehandlerens kapasitet til saksbehandling i saker hvor det faktisk har oppstått tvist.

5.3 Rettsinformasjon

5.3.1 Innledning

Rettsinformasjon er et viktig og kontinuerlig arbeid ved Jusshjelpea i Nord-Norge.

Vi prioriterer hovedsakelig dette arbeidet av to grunner. For det første har det et forebyggende formål. Ved å få kunnskap kan folk komme problemene sine i forkjøpet og aller helst unngå dem. For det andre er det en forutsetning for å kunne ivareta sine interesser at man kjenner sine rettigheter. Vi ser at mange av våre klienter har svært begrenset eller ingen kunnskap om sin rettsstilling. Det henger ofte sammen med deres svake ressursituasjon og et begrenset tilbud fra samfunnet. Når vi ser slike tilfeller, forsøker vi å fange dem opp og bidra gjennom rettsinformativt arbeid.

Jusshjelpea i Nord-Norge utarbeider jevnlig brosjyrer, artikler, informasjon til våre nettsider med videre. Dette er virkemidler i vår målsetning om å yte hjelp til selvhjelp der det er hensiktsmessig. Vi prioriterer de rettsområdene der vi får mange likeartede henvendelser. Det er en ressursbesparende

måte å yte rettshjelp på. Når vi henviser klienter til mer generell rettsinformasjon, ønsker vi dem likevel alltid velkommen tilbake dersom noe skulle være uklart eller flere spørsmål skulle oppstå.

I det følgende omtales noe av det rettsinformative arbeidet vi har gjort i 2017.

5.3.2 Foredrag for innvandrere i samarbeid med Tromsprodukt

I 2017 fortsatte vi vårt samarbeid med Tromsprodukt, som ble innledet våren 2016, som forestår et program kalt *Flerspråklige i arbeid* (FIA). I samarbeid med Voksenopplæringa i Tromsø kommune gir Tromsprodukt tilbudet til innvandrere, med mål om en best mulig integrering. Integreringsarbeidet foregår på et bredt felt, innen språk, kultur, arbeid, skolegang, boforhold, praktiske gjøremål med videre.

Gjennom dette samarbeidet når vi ut med rettsinformasjon til en større gruppe gjennom en hensiktsmessig og fast kanal. FIA stiller med morsmålsstøtte på flere språk. Det gir oss en arena for å formidle rettsinformasjon som vi ellers ikke hadde kommet frem med. Vi blir mer tilgjengelige for målgruppen og gjør oss kjent for et viktig støtteapparat som stadig er i kontakt med potensielle klienter. Samarbeidet gir oss også indirekte en unik mulighet til å bygge omdømme og nettverk.

I 2017 holdt vi 5 foredrag i samarbeid med Tromsprodukt. Foredragene har vart rundt to timer. Det har anslagsvis vært 30-50 fremmøtte på hvert foredrag.

Jusshjelpa i Nord-Norge opplever samarbeidet med Tromsprodukt som godt fordi vi jobber mot samme mål og har nytte av hverandres ressurser.

5.3.3 Økonomikurs i samarbeid med Kriminalomsorgen

Økonomikurset i samarbeid med kriminalomsorgen er et prosjekt som vi i 2017 har videreført fra året før. Prosjektet ble startet ved at Jusshjelpa i Nord-Norge ble kontaktet av Kriminalomsorgen ved Troms og Finnmark friomsorgskontor i februar 2016, med forespørsel om å holde et økonomikurs for innsatte og tidligere innsatte. Dette et fagfelt vi har god kompetanse på, og vi ser det som en gylden mulighet både å jobbe forebyggende og å nå ut med rettsinformasjon til en viktig målgruppe.

Kurset tar sikte på at den enkelte etter endt soning skal greie å stabilisere egen økonomi gjennom å ta tak i egne gjeldsproblemer. Vi ser at det kan være avgjørende for å hindre økonomisk uføre og tilbakefall til kriminalitet.

Prosjektet har også i 2017 blitt arrangert som et gruppelederprosjekt. Gjeldsgruppa på Jusshjelpa videreutviklet et foredrag som har blitt avholdt 3 ganger i 2017. Omfanget på foredraget har vært på om lag tre timer og er ordnet med forhåndspåmeldte deltakere fra Kriminalomsorgen sin side.

På samme arrangement har vi delt ut vår egenutviklede brosjyre «Gjeldspakken», som viser mange eksempler og gir god oversikt over momenter som også var med i kurset. Kursdeltakerne fikk i tillegg mye muntlig informasjon og veiledning om nyttige nettsider og andre verktøy.

Vi har mottatt positive tilbakemeldinger fra både deltakerne og friomsorgskontoret på opplegget. Deltakerne opplyste om at de fikk en vekker med tanke på personlig økonomi. De klarte å relatere kurset til egen situasjon, og var svært fornøyde med å få konkrete verktøy, blant annet budsjetteringsmaler. Kriminalomsorgen har flere ganger uttrykt at de ønsker at Jusshjelpa avholder flere kurs fremover.

Vi har valgt å satse videre på kurset, både fordi det treffer målgruppen vår og fordi det har en helt konkret og stor nytteverdi for den enkelte deltaker. Kurset ble i løpet av 2017 utvidet til Hammerfest og Kirkenes i Finnmark.

5.4 Rettspolitisk arbeid

5.4.1 Innledning

Rettspolitisk arbeid foregår kontinuerlig i ulikt omfang på Jusshjelpa i Nord-Norge. I det følgende redegjøres det for eksempler av dette arbeid som er nedlagt i 2017.

5.4.2 Artikkel om demens

Familie- og arverettsgruppa ved Jusshjelpa i Nord-Norge publiserte 25. januar en kronikk i lokalavisa iTromsø, med overskriften «Pårørende og representasjonsrett». Konteksten var de problemstillinger som oppstår når en person med demens ikke lengre er i stand til å ivareta sine økonomiske interesser som følger av sykdommen. Videre ble en alternativ ordning, vergemål, løftet frem som en mulighet for å unngå problemene som ofte oppstår rundt representasjonsretten.

Med denne kronikken ønsket vi å belyse en problemstilling som angår mange. Samtidig ønsket vi å oppfordre berørte om å undersøke vergemålsordningen, med en hensikt om å forebygge økonomisk utnyttelse og familiære konflikter.

Kronikken kan leses her:

<http://www.itromso.no/meninger/2017/01/25/%C2%ABP%C3%A5r%C3%B8rende-og-representasjonsrett%C2%BB-14110941.ece#.WIntaf4kdVk.facebook>

5.4.3 Markering av kjærlighetsuka i forbindelse med valentinsdagen

I forbindelse med valentinsdagen 14. februar, markerte Jusshjelpa kjærlighetsuka i Tromsø, samtidig med JURK sitt tilsvarende arrangement i Oslo. Markeringen innebar profilering av Jusshjelpa, ved at vi holdt stands på campus i Tromsø, samt at vi lanserte en «Visste du at-(...)»- serie på våre sider på Facebook og Instagram.

5.4.4 Markering av kvinnedagen

Jusshjelpa deltok i markering av kvinnedagen 8. mars for første gang i 2017. Her gikk vi i parade, hvor vi med banner løftet frem temaet «Kvinner i fengsel». I forbindelse med markeringen, hadde vi samme dag en kronikk på trykk i lokalavisa iTromsø, hvor samme tema var belyst.

Målet med kronikken var å belyse at likestillingen mellom kjønn i Norge, ikke er like fremtredende i våre fengsler.

Kronikken kan leses her: <http://www.itromso.no/meninger/2017/03/07/Vi-krever-likestilling-%E2%80%93-ogs%C3%A5-i-norske-fengsler-14406729.ece>

5.4.5 Artikkel om UDIs bruk av praksisnotater

21. juni publiserte Jusshjelpa en kronikk i juristbladet Juristkontakt. Tittelen på kronikken var «På rettssikkerheten løs – bruk av UDIs praksisnotat» og pekte på problemstillinger i forbindelse med UDIs omfattende bruk av praksisnotater.

Hensikten med kronikken var å belyse at forvaltningens bruk og vektlegging av slike praksisnotater bidrar til å gjøre rettskildebildet ytterligere uklart for borgere som har behov for avklaring av sine rettigheter på området.

Kronikken kan leses her: <http://www.juristkontakt.no/i/2017/5/juko-2017-05b-976>

5.4.6 Husleiemarkedet i Tromsø

I 2017 har Jusshjelpa bidratt til å sette fokus på problemer ved husleiemarkedet i Tromsø. 5. mars ble en av våre saksbehandlere på husleiegruppa intervjuet av iTromsø i en artikkel med overskriften «Dette bør du vite om når du skal leie bolig». Her fikk leserne noen generelle råd knyttet til de vanligste spørsmålene Jusshjelpa mottar i husleiesaker. 3. juni 2017 ble Jusshjelpa invitert av iTromsø til å uttale oss om utleiemarkedet i Tromsø, i en artikkel med overskriften «Tromsø er landets utleieversting». Bakgrunnen for dette var at avisa hadde en serie med oppslag som rettet oppmerksomhet mot husleiemarkedet i Tromsø, og de ringvirkninger som kommer av at det er få ledige leieenheter, og veldig mange som trenger å leie bolig.

21. august arrangerte Sparebank1 Nord-Norge og lokalavisa iTromsø en studentkveld på Studenthuset Driv, hvor ulike aktører hadde informasjonsforedrag til studenter. Jusshjelpa ble invitert til å ha stand og holde foredrag om husleierett, herunder om de vanligste problemstillinger som vi behandler på området, samt hvordan studentene skal kunne unngå fallgruvene i husleiemarkedet.

5.4.7 Tromsø Arctic Pride

Den 11. november 2017 deltok vi i Tromsø Arctic Pride, en parade i Tromsø sentrum som er ment for å feire at alle er like mye verdt og at alle har rett til å være så like eller forskjellige som de ønsker. Vi ville belyse at diskriminering dessverre fortsatt eksisterer på dette feltet. Vårt budskap var at Jusshjelpa i Nord-Norge vil bistå alle, og at alle er like mye verdt uansett hvilket kjønn de liker.

Samtidig som vi fikk fremmet vårt syn på temaet, fikk vi synliggjort tiltaket vårt. Det var også en sosial og samlende aktivitet, i rettferdighetens ånd, som ble en suksess utad og ga mersmak innad.

5.4.8 Engasjement i forbindelse med Regjeringens forslag om kutt i støtte til spesielle rettshjelptiltak

Høsten 2017 la Regjeringen frem forslag til statsbudsjett for 2018, hvor støtte til spesielle rettshjelptiltak ble foreslått kuttet. Om forslaget ville blitt godkjent i Stortinget, ville det krevd en omlegging av Jusshjelpas drift, og følgelig en vesentlig reduksjon i vår kapasitet til å bidra til å bidra til bedre rettshjelptilbud blant våre målgrupper. Forslaget til kutt ville også fått konsekvenser for øvrige spesielle rettshjelptiltak som Jusshjelpa i Midt-Norge, Jussformidlingen i Bergen, JURK, Jussbuss og Gatejuristen.

Regjeringens forslag vakte mye engasjement i samfunnet, og det ble fra flere hold anført at realiteten av forslaget ville sette rettssikkerheten til side. Fra Jusshjelpas side ble det lagt ned betydelig kapasitet for å belyse viktigheten av arbeidet som gjøres for enkeltmennesker i landsdelen. Forslaget ble snudd i Stortinget, noe som førte til at Jusshjelpa nå har forutsetninger for å yte gratis rettshjelp til de som trenger det mest.

5.5 Utdanning

5.5.1 Relevant arbeidserfaring

Jusshjelpa i Nord-Norge utgjør et verdifullt supplement til det ordinære studieløpet for master i rettsvitenskap. Studentene får høyst relevant arbeidserfaring i løpet av studietiden, som de ellers ikke ville ha fått. Medarbeiderne erfarer at de kan hjelpe mennesker og gjøre en forskjell, ved å bruke kunnskapen de enten har tilegnet seg på studiet eller i praksis.

Vi observerer et våknende engasjement når de ser nytteverdien av utdanningen i et annet lys i den tiden de jobber for tiltaket. Dette tror vi kan medvirke til et enda større ønske om å fullføre studiene, noe som kommer både studentene, Jusshjelpa, UiT Norges arktiske universitet og klientene til gode.

Hvert år har Jusshjelpa i Nord-Norge ansvaret for flere praksisstudenter fra Det juridiske fakultet. Tiltaket får da beholde sin arbeidskraft i den perioden av studiet hvor praksis er obligatorisk for studentene. Samtidig avlaster vi fakultetet. De som jobber hos oss er sikret en givende praksisplass, og får anledning til å skaffe seg enda dypere erfaring med det å drive rettshjelp.

5.5.2 Spesialfaget Rettshjelp I

Medarbeidere har anledning til å ta spesialfaget *Rettshjelp I* på 15 studiepoeng. Dette spesialemnet er forbeholdt Jusshjelpas medarbeidere, da den praktiske arbeidserfaringen de får gjennom sin ansettelsestid er en stor del av grunnlaget for kompetansen de tilegner seg gjennom emnet.

Spesialfaget er generelt betinget av at man deltar på obligatorisk undervisning i regi av fakultetet. Undervisningen omfatter i hovedsak temaene rettspolitikk, etikk, praktisk prosess og alternativ konfliktløsning. Denne undervisningen går mer i dybden enn de obligatoriske modulene i grunnopplæringen, og er knyttet til pensumslitteraturen for spesialfaget.

Ordningen gjør det enklere for studentene å arbeide for Jusshjelpa i Nord-Norge uten at det skal gå på bekostning av studieprogresjonen. I tillegg til arbeidet ved tiltaket, må studentene gjennom en eksamen i emnet for å få godskrevet studiepoengene. Studentene kan velge å arbeide ved tiltaket uten å ta spesialfag. I 2016 var det én student som tok dette spesialfaget.

5.6 Forskning

Jusshjelpa i Nord-Norge har i 2017 ikke prioritert eller gjennomført noen større forskningsprosjekter.

Vi kan imidlertid rutinemessig vise til et stort tallgrunnlag med statistiske opplysninger som vi samler gjennom sakene vi behandler. Datamaterialet viser hvilket behov det er for rettshjelp og hvem som har behovet. Det benytter vi til ulike formål gjennom året, blant annet som omtalt i avsnittet om rettspolitikk.

På sikt ser vi for oss å avholde ny rettshjelpundersøkelse. Jusshjelpa gjorde en slik undersøkelse sist tidlig på 2000-tallet. Formålet med undersøkelsen vil være å kartlegge hvorvidt behovet for rettshjelp er dekket i Nord-Norge, og om en kan se endringer over tid. En slik undersøkelse vil bli avholdt på de samme steder dette har vært gjennomført tidligere.

6. Drift og økonomi

6.1 Innledning

Årene mellom 2014 og 2016 har vært preget av at stillingen som daglig leder har vært ivaretatt av midlertidige ansettelse. I midlertidige stillinger har ikke de som har vært daglig leder hatt forutsetninger til å skaffe seg oversikt til å planlegge drift og økonomi over lengre tid. Samtidig har det i denne tida vært noe usikkerhet rundt støtten som Jusshjelpa mottar fra sine samarbeidspartnere. Til sammen har dette ført til en forsiktig budsjettering og et nøkternt forbruk i disse årene. Etter at nåværende faste daglig leder tiltrådte i stillingen i mars 2016, ser vi at Jusshjelpa nå har avvirket to gode år, med stabil og enhetlig drift i henhold til planlagt aktivitet. Som vi vil komme tilbake til under punkt 6.3 om økonomi, har vi i 2017 likevel et underforbruk i forhold til budsjett. Dette baserer seg på en feil i våre budsjetteringsverktøy som vi har brukt til å beregne lønnskostnader i påfølgende år. Vi har nå på plass et nytt system til dette arbeidet som er kvalitetssikret i samråd med Seksjon for lønn ved UiT – Norges arktiske universitet, og er sikre på at dette er feil som ikke gjentar seg.

6.2 Drift

6.2.1 Driftsrute

Jusshjelpa i Nord-Norge hadde i 2017 en driftsrute på totalt 47 uker, fordelt på 21 uker i vårsemesteret, 8 uker sommerdrift og 18 uker i høstsemesteret.

Sommerdriften ivaretas årlig av fem av våre medarbeidere som engasjeres i 100 % lønnet stilling for driftsperioden til sommergruppa. Vi prioriterer å ha alle faggruppene representert, for best mulig å kunne yte bistand innen hele vårt kompetansefelt, også i en periode med redusert drift.

Tiltaket holdt helt stengt rundt påske, to uker på sommeren og rundt jul/nyttår. Stengingen er dels av hensyn til ferieavvikling for medarbeiderne, men med dagens forhold må driftsruten også begrenses på grunn av manglende finansiering til helårsdrift.

På sikt ser vi at helårsdrift vil være ønskelig, fordi lengre perioder med driftsstans skaper praktiske problemer med hensyn til progresjon i sakene som går over lengre tid. Enkelte av medarbeiderne følger opp klientene sine også i friperioder, der det er gunstig eller nødvendig for saken. Vi kan imidlertid ikke pålegge noen å arbeide ulønnet i periodene med driftsstans, og oppfølgingen i sakene begrenser seg da i mange tilfeller til praktisk bistand fra administrasjonens side. Vi er uansett svært nøye med å påse at ingen klienter skal lide noe rettslig eller økonomisk tap som følge av perioder med driftsstans.

6.2.2 Administrative komiteer

Administrative komiteer i 2017 har vært ansettelseskomiteen, opplæringskomiteen, eksternekomiteen, sosialkomiteen, prosjektgruppa, promoteringsgruppa og jubileumskomiteen.

Eksternekomiteen

Komiteen har ansvaret for å planlegge tiltakets oppsøkende virksomhet. De setter opp reiseplan og fordeler ansvaret for turene på medarbeiderne.

På den interne sluttevalueringen i november 2017 meldte de om gode resultater med tanke på antall saker som kom inn på mange av turene. Det oppsto et samarbeid med promoteringsgruppa, angående annonsering og kunngjøring av den oppsøkende virksomheten fremover.

Ansettelseskomiteen

Ansettelseskomiteen har ansvar for rekruttering og ansettelse av nye medarbeidere. I 2017 fulgte ansettelseskomiteen vanlig prosedyre med ansettelse av to kull nye saksbehandlere.

Nytt i 2016 var en kampanje som ble rullet ut på sosiale medier og spisset mot grupper av potensielle søkere. Kampanjen inneholdt blant annet portrettintervjuer av nåværende og tidligere ansatte, om hvordan de opplever arbeidet ved Jusshjelpa i Nord-Norge og mulighetene i etterkant av jobben.

Opplæringskomiteen

Komiteen har ansvar for å planlegge den faglige opplæringen av nye medarbeidere.

En viktig del av denne jobben er å komme i kontakt med og gjøre avtaler med eksterne forelesere innenfor våre fagområder. Vi er avhengige av at disse bidragsyterne stiller opp gratis. Det er også viktig å få til en plan som legger opp til en mest mulig smidig gjennomføring av opplæringen. Det er mye opplæring som skal gis på kort tid, samtidig som de nyansatte skal ha tid til å jobbe med juridiske saker parallelt. Komiteens arbeid forløp som normalt ved ansettelse i to omganger i 2017.

Rettspolitisk komité

Det overordnede ansvaret for rettspolitisk arbeid ved tiltaket har tradisjonelt ligget til denne komiteen. Grunnet den pågående vedtektsendringen og spørsmålene om hvordan vi best kan tjene målgruppen vår i fremtiden, har denne komiteen ikke jobbet på samme måte i 2017.

De har i stedet arbeidet frem forslag til hvordan vi kan organisere vårt prosjektbaserte arbeid, og ideer til tiltak for å på en realistisk måte kunne gjennomføre større og mindre prosjekter.

Promoteringsgruppa

Denne gruppa kom til på initiativ fra flere av medarbeiderne selv. Vi har lenge sett behovet for en gruppe som kan komme med nye ideer og legge planer for tiltakets synlighet utad.

Konkrete tiltak har vært økt synlighet på sosiale medier, initiativ til deltakelse i Tromsø Arctic Pride, arbeid med å skaffe gensere og annet profileringsmaterieell til medarbeiderne, samt ansettelseskampanje i samarbeid med ansettelseskomiteen.

Gruppa har i tillegg satset bredt og sett nærmere på hvordan vi bør gå frem for å styrke vårt generelle omdømme på et overordnet plan, og hvordan vi best mulig når ut til målgruppene. De utformet blant annet av et notat til tiltakets fellesevaluering i november, med drøftelse om hvordan vi kan gjøre saksinntaksturene med effektive og innholdsrike. I tillegg har de løftet frem hvordan vi kan og bør utforme våre svar til klienter som av ulike grunner må avvises eller henvises et annet sted.

Sosialkomiteen

Denne komiteen er ikke av faglig eller administrativ art, men den har et viktig formål, som er å ivareta et godt miljø på arbeidsplassen. Blant annet har de arrangert sommerfest og julebord, som er verdsatte sammenkomster for å takke av medarbeidere som slutter hos oss etter å ha lagt igjen mye idealistisk innsats ved tiltaket.

Jubileumskomiteen

I 2017 ble det etablert en egen komité som skal arrangere Jusshjelpa i Nord-Norge sitt 30-årsjubileum. Det legges opp til at arrangeres en faglig del i forbindelse med jubileet, og en bankett der nye og gamle Jusshjelpere samt samarbeidspartnere inviteres.

6.3 Økonomi

6.3.1 Innledende om økonomi

Helt siden oppstarten i 1988 har finansieringen av driften ved tiltaket vært en utfordring. Gjennom tiden har det vært store variasjoner i hvor mye støtte vi har mottatt fra ulike bidragsyttere og samarbeidspartnere fra år til år. Dette har preget driften på den måten at planlegging har vært vanskelig, samtidig som vi har vært opptatt av å omsette støtten i mest mulig rettshjelp per krone vi har fått. Tradisjonelt har derfor virksomheten vært drevet marginalt, noe som også har medført en sårbarhet ved kutt i bevilgninger.

Gjennom hele året arbeider administrasjonen ved Jusshjelpa i Nord-Norge med søknader om driftsmidler, noe som er helt nødvendig for å sikre en kontinuerlig og god drift. Begrunnelsen for det er at Jusshjelpa i Nord-Norge ikke har noen faste inntekter, da rettshjelpen vi gir er gratis for brukerne. Vi er avhengige av å få innvilget midler etter søknader som vi på eget initiativ sender ut.

I det følgende vil det bli redegjort nærmere for regnskapet fra 2017 og den økonomiske situasjonen Jusshjelpa i Nord-Norge står i ved årsskiftet 2017/2018.

6.3.2 Regnskap 2017

	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Merknad
INNETEKTER			
Bevilgning fra Statens sivilrettsforvaltning	-2 627 000,00	-2 627 000,00	1
Tilskudd fra Det juridiske fakultet	-300 000,00	-300 000	2
Tilskudd fra kommuner og fylkeskommuner	-319 000,00	-310 000	3
Tilskudd fra samskipnader	-210 000,00	-210 000	4
Tilskudd fra SNN-stiftelsen	-15 000,00	0	5
Andre tilfeldige inntekter	-22 091,86	0	6
INNETEKTER TOTALT	-3 493 091,86	-3 447 000,00	
UTGIFTER			
Lønn og honorar	2 771 863,68	3 152 419,85	7
Inventar	35 694,50	5000	8
Velferdstilskudd	8 632,08	20 000	
Beverting	45 089,32	23 000	
Andre personalkostnader	30 649,37	20 000	9
Kurs og seminar, egne ansatte	51 380,40	77 000	10
Reiser oppsøkende virksomhet	115 395,56	101 000	11
Reiser annet	30 893,38	48 000	12
Kunngjøring oppsøkende virksomhet	25 295,75	25 000	13
Annen kunngjøring	0	10 000	14
Profileringsartikler	11 164,03	10 000	
Forsikringskostnader	11 994	12 500	
Avis-abonnement	8 968,26	9 500	
Bøker	9 006,00	2 000	15
IT- og AV utstyr	198,00	5 000	
Telefon	12 155,00	5 000	16
Kontorrekvisita	6 424,76	8 000	
Trykningsutgifter	17 200,04	20 000	17
Drift: Advisor, nettside, nettbasert saksinntak	133 920,00	150 000	18
Annen kontorkostnad	59 671,43	18 500	19
UTGIFTER TOTALT	3 387 808,92	3 721 919,85	
Resultatregnskap 2016	-105 282,94	274 919,85	
Inngående balanse fra 2016	-1 096 633,00		
Balanse ved utgangen av 2017	-1 201 915,94		

6.3.3 Merknader til postene

Her følger merknader til postene, som nummerert i tabellen over.

1. Bevilgningen fra Statens sivilrettsforvaltningen er grunnsteinen i inntektene våre fra år til år, ettersom det er det største enkelttilskuddet vi mottar. Tilskuddet dekker langt på vei lønnsutgiftene til daglig leder, kontormedarbeider og saksbehandlere, og er helt avgjørende for vår eksistens.
2. Det juridiske fakultet ved UiT er den nest største enkeltbidragsyteren hva angår ren driftstøtte. De årlige bidragene fra fakultetet er av meget stor betydning for drifta, da bidragene også omfatter annet enn økonomisk støtte (kontorlokaler, faglig, teknisk-/administrativ support m.m.).
3. Støtten fra kommuner og fylkeskommuner omsettes direkte i oppsøkende virksomhet og går med til å dekke mesteparten av reise, opphold og annonseutgifter i forbindelse med saksinntaksturer. Vi har som mål å prioritere kommuner som gir oss driftstøtte, men forsøker likevel å være synlige også i kommuner som ikke gir tilskudd, av hensyn til å være tilstede for hele Nord-Norges befolkning. Vår største kommunale bidragsyter er Tromsø kommune. I 2017 mottok vi kr 123 000, i støtte fra kommunen, som også gir Jusshjelpa grunn til å prioritere en høy tilstedeværelse og synlighet i kommunen.
4. Bevilgningen fra Norges arktiske studentsamskipnad ved Studentparlamentet muliggjør en økt tilstedeværelse og større markedsføring overfor studentene på UiT Norges arktiske universitet, også utenom de ordinære saksinntakskanalene. Studentene er en av våre viktigste målgrupper.
5. I 2015 fikk Jusshjelpa tilsagn på støtte fra Sparebank1 Nord-Norge-stiftelsen på kr 15 000 til oppdatering av vårt fagbibliotek. Forutsetningen for støtte var at hele støttebeløpet ble brukt innen avslutning av prosjektet i august 2017. I løpet av sommeren ble de siste bokinnkjøp gjort, og prosjektet avsluttet. Dette gjorde utslag på utgiftssiden, der regnskapet viser et overforbruk på kr 7000 på posten for bøker. Se merknad 16.
6. Denne posten er sammensatt av inntekter fra Grasrotandelen i Norsk Tipping og resterende midler innbetalt av klienter til klientkontoen. Midlene på klientkontoen benyttes utelukkende til å dekke rettsgebyr på vegne av klientene, krone for krone.
7. Her inngår lønnsutgifter til fast ansatte i administrasjonen, studentmedarbeidere og vikarer, styrehonorar, feriepenger, forsikring, arbeidsgiveravgift, arbeidsgivers pensjonsinnbetaling med mer.

Lønnsutgifter er den absolutt største utgiftsposten vi har, til tross for at medarbeiderne jobber en betydelig andel gratis. Medarbeiderne lønnes med kr 110,50 per time. På sikt er Jusshjelpa i Nord-Norge avhengige av et noe høyere lønnsnivå med tanke på fremtidig rekruttering. Per i dag er medarbeiderne avhengige av studielån ved siden av inntekten.

I denne posten ligger det største avviket mellom budsjetterte og faktiske utgifter, et avvik på kr 380 556,17. Forklaringen gis i korte trekk i det følgende.

Det er brukt kr 18 946,88 mindre på styrehonorar enn budsjettet tilsier og vi har fått noe refusjon for sykepenger uten at det har vært anledning til å leie inn vikar for fraværet.

Videre ble det på tampen av 2017 avdekket feil i de systemer Jusshjelpa benytter til å beregne studentmedarbeidernes lønnskostnader for kommende år under budsjettarbeidet. Systemet har beregnet for høye lønnskostnader enn det som viser seg å være realiteten på slutten av året. I 2017 utgjør dette alene et underforbruk på budsjett på kr 258 904,60. Dette gir også ringvirkninger for budsjetterte feriepenge og arbeidsgiveravgift. Det antas at dette er den sterkeste bidragsyteren til at Jusshjelpa over flere år har gått med overskudd.

Jusshjelpa har nå tatt i bruk et nytt system for å beregne lønn i budsjettarbeidet, som er kvalitetssikret i samråd med Seksjon for lønn ved UiT.

8. Budsjettet er i realiteten overskredet med drøyt kr 30 694,50. I oktober 2016 ble det bestilt nye møtebord, kontorstoler, møtestoler og et skrivebord til totalt kr 35085,-. Dessverre var det lang leveringstid, og varene ble ikke belastet regnskapet før i januar 2017. Følgelig ble varene fakturert først i 2017, og forklarer dermed budsjettoverskridelsen.
9. Postene *Velferdstilskudd*, *Bevertning* og *Andre personalkostnader* er Jusshjelpas poster for velferdstiltak, og relaterer seg til leie av lokaler, servering ved fagsamlinger, seminarer, workshops, møter, julebord, samt innkjøp til våre lokaler. I regnskapet ser en et underforbruk på posten for *Velferdstilskudd*, og at postene for *Bevertning* og *Andre personalkostnader* er overskredet. Da det ble klart at Fellesseminaret 2017 ikke ble arrangert, mobiliserte vi til å arrangere et internseminar i november. Dermed ble midlene til dette omdisponert til internseminaret, samt fagsamlingen i starten av høstsemesteret. Se merknad 10 og 11, samt punkt 3.4.3 og punkt 3.4.8 over.
10. Potten kurs og seminarer er utgifter i forbindelse med fagsamlingene vi har i starten av hvert semester for medarbeiderne, herunder leie av lokaler og transport; deltakeravgift for kurs og seminarer som våre medarbeidere deltar på; Jusshjelpas egenandel knyttet til studentrettshjelptiltakenes årlige Fellesseminar, samt et internseminar som ble avholdt i november, se merknad 9.
11. Fagsamlingen for vårsemesteret ble avholdt på Skibotn Feltstasjon. For høstsemesteret ble fagsamlingen avholdt på Hellastua, på Kvaløya. I løpet av sommeren, ble det klart at Fellesseminaret for 2017 ble flyttet til januar 2018. Dette resulterte i et underforbruk på denne posten på om lag kr 25 000 i regnskapsåret 2017. Midlene ble omdisponert til høstens fagsamling, samt et internseminaret som vi arrangerte i november i stedet for fellesseminaret, se merknad 9.
12. Her inngår alle reiser i forbindelse med våre saksinntaksturer og vår oppsøkende virksomhet. Reiseutlegg og diett er medregnet. Turene planlegges slik at medarbeiderne ofte reiser til sine hjemsteder for å gjennomføre saksinntak. Det innebærer mindre utgifter til overnatting for Jusshjelpa i Nord-Norge. Utgiftene kunne derfor vært betydelig høyere. Ettersom prisene for flybilletter varierer gjennom året, ble budsjettet oversteget noe.
13. Denne posten omfatter alle reiseutlegg, inkl. diett, som ikke gjelder oppsøkende virksomhet; eksempelvis ved reisekostnader knyttet til møtevirkosomhet, kurs eller seminar.
14. Annonsering av vår oppsøkende virksomhet er en nødvendig del av vår oppsøkende virksomhet, til tross for at det er kostbart å kjøpe spalteplass.

15. Vi ser forbedringspotensialet hva angår å benytte midler til kunngjøring. Jusshjelpa har som tradisjon å oppnå mest mulig gratis publisitet, ved at vi forsøker å få medieomtale, legger igjen brosjyrer og henger oppslag på ulike steder i landsdelen som vi besøker og lignende. I 2017 ble det budsjettert med kr 10 000 til å bruke på promotering. Dette er midler som disponeres av Promoteringsgruppa på Jusshjelpa. Gruppa gjorde mye bra arbeid i forbindelse med promotering av tiltaket, men dette ble gjort på sosiale medier, som ikke medførte kostnader. Posten er videreført for 2018, og det planlegges å bruke midler på promoteringstiltak også i år.
16. Jusshjelpa i Nord-Norge budsjetterte med kr 2 000 til utgifter tilknyttet vårt fagbibliotek i 2017. Dette skyldes at vi fortsatt hadde utestående øremerkede midler igjen til formålet fra Sparebanken Nord-Norge-stiftelsen. Dette har over år gitt oss muligheten til å investere i vårt eget fagbibliotek. Se merknad 5 over.
17. Budsjettposten for telefon oppføres som en sikkerhetsbuffer i budsjettet dersom uforutsette kostnader skulle dukke opp gjennom regnskapsåret. Vår telefonløsning knytter seg til UiT Norges arktiske universitet sitt telefonnettverk som i 2017 ble lagt om til Skype for Business. Løsningen blir innført i universitets- og høyskolesektoren over hele landet. Dette førte at det gamle telefonnettet ble lagt ned. For å opprettholde vår drift, var det nødvendig å gå til innkjøp av nye telefonapparater som var kompatible med den nye telefonløsningen.
18. Utgiftene i denne posten er trykking av årsrapporten for 2016, bannere, rollups og saksmapper.
19. I 2017 ble det budsjettert med kr 150 000 til posten for drift av Advisor, vår nettside, samt vårt nettbaserte saksinntak. Dette arbeidet er det IT-avdelingen ved UiT som står for. Utgiften er en økning fra 2016, på bakgrunn av en omstrukturering av vårt nettbaserte saksinntak. Ettersom arbeidet med omstruktureringen ikke ble iverksatt før helt på tampen av 2017, ble kostnadene med dette lavere enn det vi forventet.
20. I denne posten inngår kostnader knyttet til porto, årsavgift for nettside og andre småting. Herunder ligger det også kostnad relatert til omlegging av nettsiden gratisrettshjelp.no, som utgjør størstedel av avviket. Samtidig benyttes denne kontoen til å dekke rettsgebyr på vegne av klientene, av midler som kommer inn på klientkontoen. Dermed er ikke alt som fremgår her reelle utgifter, men penger vi har fått inn fra klienter og deretter utbetaler på deres vegne (se merknad 6).

6.3.4 Oppsummerende om regnskapet fra 2017

Etter at regnskapet fra 2016 også viste et underforbruk, besluttet Jusshjelpas styre å vedta en hensiktsmessig plan for å redusere våre oppsparte midler. Tanken bak planen har vært å bruke midlene over tid på tiltak som til slutt kommer våre klienter til gode. I 2017 ble det derfor budsjettert med overforbruk, hvor økt aktivitet gjennom hele året har vært fokus. Dette har vært gjennomført gjennom året, og vi anser at målene bak planene for 2017 ble nådd. Til tross for dette, viste regnskapet også for 2017 underforbruk, på grunn av mindre forbruk på lønnsutgifter enn budsjettert med. Som nevnt i merknad 7 utgjør avviket i posten for lønn kr 380 556,17.

Som allerede nevnt i regnskapets merknad 7, er dette en feil som vi er sikker på ikke vil oppstå igjen. Ettersom vi i det vesentlige har holdt planlagte aktivitet tilhørende de øvrige utgiftspostene i 2017, ser vi at vi vil oppnå planlagte aktivitet, og dermed også budsjettet for neste driftsår.

6.3.5 Overordnet om den økonomiske situasjonen ved årsskiftet 2017/2018

I 2017 tok Jusshjelpe i Nord-Norge med seg et overskudd fra tidligere år på kr 1 096 633. En betydelig del av overskuddet skriver seg fra 2016, som det ble nærmere redegjort for i forrige årsrapport. Resultatregnskapet i 2017 viser et overskudd på kr 105 282,94. Etter 2017 har vi derfor en balanse på totalt kr 1 201 915,94.

Som nevnt iverksatte Jusshjelpas styre tiltak i 2017 for å redusere oppsparte midler. Disse tiltakene innebar å sette av penger blant annet til økt aktivitet, nytt inventar i våre møterom, nødvendige oppgraderinger av nettbasert saksinntak, økt kursdeltakelse for studentmedarbeiderne, lønnsøkning til studentmedarbeiderne tilsvarende 2,5 % samt økt promotering. Jusshjelpe anser å ha fulgt opp den vedtatte strategiplanen for 2017, og reviderer denne fortløpende i 2018.

6.4 Arbeidstimer ved Jusshjelpa i Nord-Norge i 2017

Måned	Antall timer jobbet	Antall timer lønnet	Gratis timer	Gratis %
Januar	2237	990	1247	55,8
Februar	2216	1110	1106	49,9
Mars	2293	1110	1183	51,5
April	717	833	-116	-16,1
Mai	1254	1110	144	11,4
Juni	-	-	-	-
Juli	-	-	-	-
August	1140	743	397	34,8
September	2528	1200	1328	52,5
Oktober	2203	1200	1003	45,5
November	2316	1200	1116	48,1
Desember	883	540	343	38,8
Sum	17787	10036	7751	43,5

6.4.1 Merknader til timetallet

Tabellen viser kun timetall for medarbeidere i saksbehandler- og gruppelederstillinger.

Administrasjonen (daglig leder og kontormedarbeider) arbeider i utgangspunktet ikke gratis, men har tradisjonelt ikke pleid å ta ut lønnet overtid eller overtidstillegg.

I april og mai er det en lavere andel gratisarbeid, grunnet en tid med eksamenspermisjoner der medarbeiderne får mulighet til å avvikle inntil to ukers avspasering og én uke ulønnet permisjon.

Under sommerdrifta i juni og juli, ansettes det 5 saksbehandlere. Ansettelsesforholdet er 100 %, hvor medarbeiderne skal jobbe 37,5 timer hver uke. Lønna er imidlertid lav, på kr 130,- per time. Det er ikke lagt opp til ideell innsats i dette ansettelsesforholdet. På grunn av dette er timetallet på sommergruppa utelatt fra tabellen over.

Jusshjelpa i Nord-Norge har et ønske om at det skal nedlegges en viss idealistisk innsats per år. Oversikten over viser at medarbeiderne fortsatt bidrar med en høy grad av idealistisk innsats. Så mye som 43,5 % av arbeidet ved kontoret er frivillig.

Det ulønnede arbeidet er av avgjørende betydning for drifta, med hensyn til å opprettholde forsvarlige driftsperioder. Uten dette idealistiske bidraget fra medarbeiderne, hadde kontoret vært nødt til å stenge drifta i lengre perioder. Dette ville helt klart ha gått ut over klientene og kontinuiteten i arbeidet med aktive saker.

Medarbeidernes engasjement og frivillige innsats er indirekte med på å finansiere det offentlige rettshjelpstilbudet. Det er vi selvsagt stolte av. Vi mener også at det gir bidragsyterne våre en desto større grunn til å støtte arbeidet vårt.

6.4.2 Historisk oversikt siden 2010

Her vises en historisk oversikt over gratis arbeid ved tiltaket i årene 2010 – 2017.

Årstall	Timer jobbet	Timer lønnet	Timer gratis	Gratis %
2010	17790	11049	6742	37,8 %
2011	17043	10996	6047	35,4 %
2012	15885	9976	5909	37,1 %
2013	18893	10117	8776	46,4 %
2014	20193	10371	9822	48,6 %
2015	17954	10515	7439	41,4 %
2016	17411	9964	7447	42,7 %
2017	17787	10036	7751	43,5 %
<i>Gjennomsnitt</i>	<i>17886,0</i>	<i>10377,8</i>	<i>7508,2</i>	<i>41,9 %</i>

Andelen gratisarbeidet holder en relativt jevn standard, som viser at denne måten å jobbe på er godt innarbeidet i organisasjonen.

Det er viktig å holde timetallet på et visst nivå for å fortsatt kunne håndtere det antallet saker vi har. Samtidig har Jusshjelpa i Nord-Norge et kontinuerlig fokus på å holde arbeidsmengden på et håndterlig nivå for medarbeiderne våre.

7. Medarbeidere og engasjerte ved Jusshjelpa i Nord-Norge i 2017

7.1 Innledning

I det følgende gis en samlet oversikt over ansatte, samt eksterne med engasjement hos Jusshjelpa i Nord-Norge i 2017.

7.2 Daglig leder

Eirin Wilhelmsen (t.o.m. 5. mai 2017)

Kim-Runar Dalberg Olsen (f.o.m. 3. april 2017)

7.3 Kontormedarbeider

Ingvild Lundstrøm

7.4 Faglig ansvarlig

Universitetslektor Mats Humberstet (våren og høsten 2017)

Universitetslektor Silje Sandstedt (våren 2017)

Henrik Rode Evensen (høsten 2017)

7.5 Eksterne styremedlemmer

Ole Martin Loe (eksternt styremedlem fra Det juridiske fakultet ved UiT Norges arktiske universitet)

Stefan Amlie (eksternt styremedlem)

7.6 Studentmedarbeidere

Lisa Iversen Stene (vår)

Ida-Susanne Røstgaard (vår)

Inga Helene Gundersen (vår)

Rebecca Molyneux (vår)

Kristine Shanika Østergård (vår)

Ane Overrein Hegland (vår)

Aleksander Olén Knygh (vår)

Ingerid Prestmoen Bauger (vår og høst)

Arthana Asokumar (vår og høst)

Vetle Skogen (vår og høst)

Hanna Louise Skjerven (vår og høst)

Mats Haugen (vår og høst)

Morten von Häffenbradl Kristiansen (vår og høst)

Cathrine Dokken-Schjøtt (vår og høst)

Helene Marie Trøan Schefte (vår og høst)

Ane Kolstad Stemre (vår og høst)

Severin Slottemo Lyngstad (vår og høst)

Emilie Kirkeby Brastad (vår og høst)

Benedikte Almendingen Svensson (vår og høst)

Veronika Steen Svendsen (vår og høst)

Stine Marie Høgden (vår og høst)

Vilde Amundsen Øren (vår og høst)
Ida Sofie Mienna Olsen (høst)
Hallvard Bjørhovde Karlsen (høst)
Eline Elisabeth Rynning Moshuus (høst)
Hogne Huus-Hansen (høst)
Helene Kristiansen(høst)
Sigrid Fife Søyland (høst)
Mariell Celina Larsen Nordvik (høst)
Haroun Egeh Ute (høst)
Pia Andrea Bjørnsen (høst)